

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

84 M. 5 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1970 M. KOVO (MARCH) 27 D.

Telefonas:
APlegate 7-7257

KAINA 30 C.

LIETUVA JAPONIJOJE

Kovo 15, antrame didžiausiame Japonijos mieste Osaka atidaroma Expo 70. Paroda įrūšta kalnuotame Senri priemiestyje, apie 10 mylių nuo Osakos miesto centro.

Osaka -- dar viduramžiais garsėjęs pirklių miestas. Šiandien tai stambiausias prekybos ir pramonės centras visoje Pietryčių Azijoje. Per 80 mylių Osakos -- seniausi japonų kultūros centrai Kioto ir Nara, gausiai lankomi viso pasaulio turistų.

Osakoje gyventojų dabar yra 3.133.000.

Su priemiesčiais viso yra 7.700.000 gyventojų.

Prie gan dažnų pasaulinių parodų pripratome, kaip ir prie pasaulinių olimpiadų, ir vis dėlto jų laukiame ir kiekvieną kartą, artėjant naujai parodai, domimės: o kas gi joje bus naujo, kas ir kuo nustebins lankytojus?

Atsakymų į šiuos klausimus, vykstant parodai "Ekspo-70", pilna viso pasaulio spaudoje. Kaip lietuviai, pasidomėkime lietuvių dailininkų bei architektų darbais, skirtais Osakos parodai.

Dar prieš kovo 15-ąją -- parodos atidarymo dieną -- užsieniečiai ir japonai jau galėjo įsigyti lietuviškų suvenyrų iš gintaro, medžio, metalo, puslaidininkių, audinių. Japonų akcinė bendrovė "Cori" Lietuvoje jų užsakė gana daug. "Dovanos" susivienijimo, Kauno "Jiestos" dailiosios keramikos checho, "Meno" įmonės, Klaipėdos "Dailės" ir Plungės "Minijos" pagaminti suvenyrai populiarūs ir pardavinėjami parodos metu.

Tarybinio paviljono ekspozicijos pradžioje parodos lankytojai mato didžiulius Kazio Morkūno vitražus "Draugystė su Japonija" ir "Tarybinis jaunimas".

Visą tarybinio paviljono geologijos skyriaus ekspoziciją paruošė architekto Tado Baginsko vadovaujamas Lietuvos dailininkų ir architektų kolektyvas. Darbus atliko Vilniaus "Dailės" kombinato meistrai.

Žiūrovus domina geologinis žemėlapis, rodantis nuskaičiuojamus visos Tar. S-gos gamtos turtus. Žemėlapis sukomponuotas iš bronzinių lapelių ir žvėrių bei paukščių figūrų. Šalia sudėti tų turtų pavyzdžiai. Žemėlapio autorė -- dailininkė Ginta Baginskienė.

Salėje raudona ir žalia šviesa švyti fontanas iš kalnų kristolo. Tai Tado Baginsko darbas. Trijuose stenduose -- A. Každailio estampa, kurie puošia ekspoziciją kaip meno kūriniai ir kartu teikia žinių iš geologijos.

Praėjus L. Ločerio iš vario kaltus vartus, atsiduri "Brangenybių skrynioje". Kokių tik brangenybių čia nėra! Lyg pasakų karalystėje.

Parodoje eksponuojami J. Adomonio, B. Baliulevičiaus, F. Daukanto, G. Jaccėnaitės, A. Lauciaus, V. Manomaičio, A. Pivoriūno, O. Pučkoriūtės, L. Strollo, L. Šulgaitės ir kitų taidomosios dailės meistrų kūriniai.

-- Ekspozicijoje yra ir trisdešimt penkios gražiausios Lietuvos leidyklų išleistos knygos. -- Jas parinko Lietuvos Ministrų Tarybos parodų grupės vedėjas M. Kaniauskas.

O smalsiesiems madų gerbėjams rodomos taip pat Vilniaus Modelių namų drabužių kolekcijos. Jas visą vasarą demonstruos keturios vilnietės.

"Ekspo-70" lankytojai, būdami egzotiškoje Japonijoje ir gėrėdamiesi turtinga pasauline paroda, kartu galės pasigrožėti spalvotais tolimosios Lietuvos vaiz-

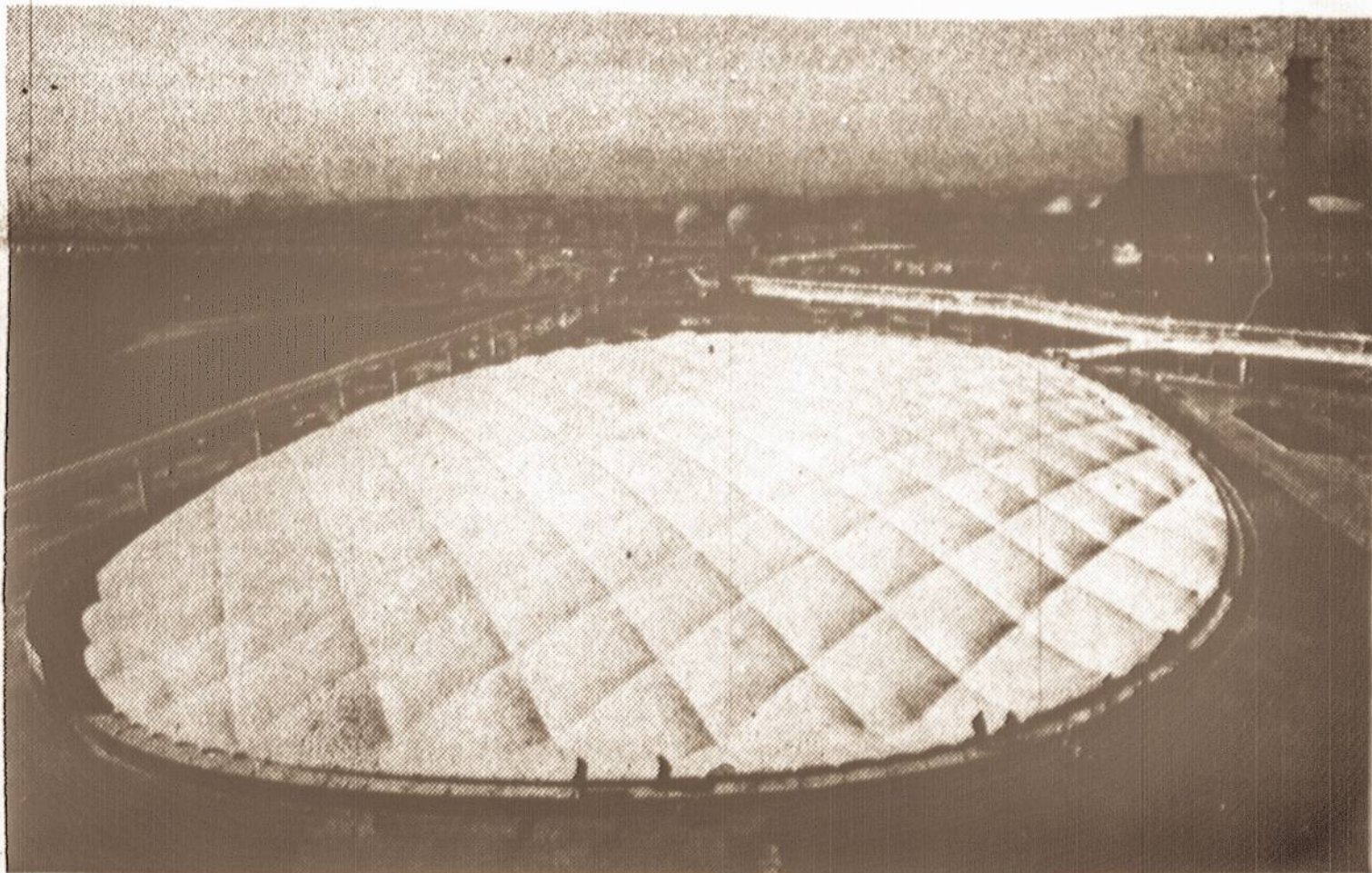
dais: filmai apie Lietuvą bus rodomi per televiziją.

TIKISI 50 MILIJONŲ SVEČIŲ

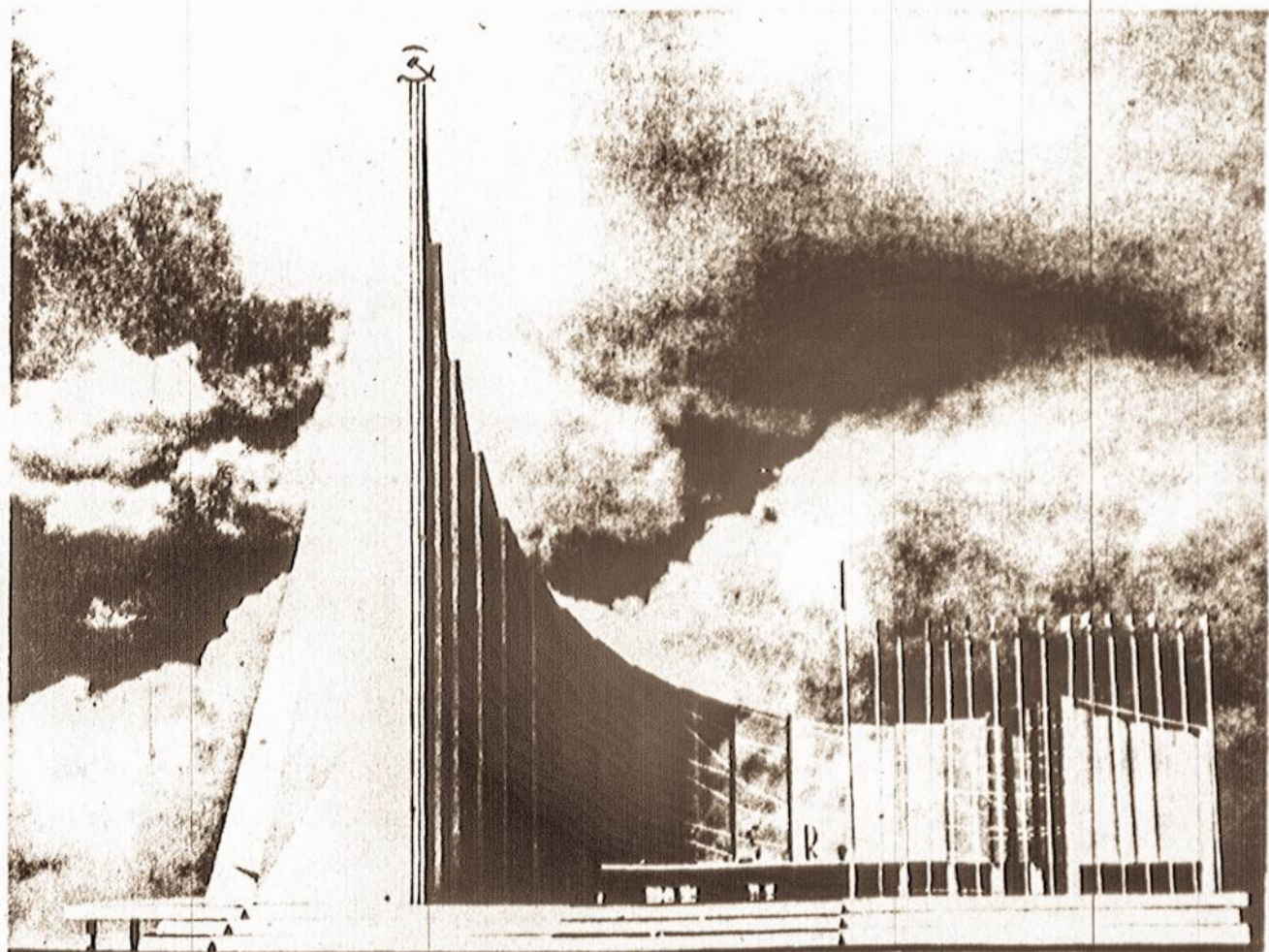
Spėjama, kad parodą aplankys apie 50 milijonų svečių. Parodoje dalyvauja -- 77 tautybės.

815 akry užimanti parodos teritorija išplanuota tarytum savotiškos ateities miesto modelis. Pagrindinę teritorijos dalį juosia žiedinis vienbėgis 7 mylių ilgio kelias. Čia -- ekspozicijų vieta ir Simbolių zona, dirbtinis ežeras, japoniškas sodas, poilsio ir pramogų zonos "Ekspoland", administracijos pastatai. Kitapus žiedinio kelio -- aikštelės 21,500 automobilių, elektros stotis, pagalbinių patalpų. Paroda tęsis 183 dienas. Užsidarys rugsėjo 13.

Tęsiama 6 ir 7 pusl.

JAV PAVILJONAS EXPO 70 JAPONIJOJE įrengtas po žeme. Matomas stogas, kuris palaikomas oro spaudimu. Tarp eksponatų yra Mėnulio akmenys ir dulkės.

Tarybų Sąjungos paviljonas Expo 70, kuriame ir Lietuvos skyrius.

Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 metų sukaktis

-- Nepriklausomos Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 metų sukaktis gegužės 15 d.

Į Steigiamąjį Seimą buvo išrinkti 112 atstovų, bet tie patys visą St. Seimo kadenciją atstovai neišbuvo. Į pasitraukusiųjų vietas ateidavo iš eilės daugiausia balsų gavusieji. Tokių naujų St. Seimo atstovų buvo 36 asmenys. Tuo būdu St. Seimo atstovais buvo iš viso 148 to meto žymūs mūsų tautos veikėjai. Iš jų šiuo metu gyvi dr. Eliziejus Draugelis (Brazilijoje), Magdalena Galdikienė New Yorke, Antanas Grigis (Lietuvoje), prel. Mykolas Krupavičius Chicagoje, Ona Muraškaitė-Račiukaitienė (Lietuvoje), Jonas Pakalka New Yorke, Juozas Pronskus Chicagoje, Kazys Škirpa Washingtone, Balys Zygelis (Lietuvoje).

Ar dar yra daugiau gyvų Steigiamojo Seimo narių, šiuo metu sunku nustatyti. Būtų gerai, jei Bendruomenė, ALTA, VLIKas ar kuris kitas veiksny, galėtų tiksliai nustatyti, kurie jau mirę ir kiek dar likę gyvųjų tarpe.

Didžiausios Lietuvių Tautos sukakties proga ne tik mirusius, bet ir gyvuosius St. Seimo narius reikia atsidėjus pagerbti. Šiuo reikalu turėtų pasirūpinti veiksniai, organizacijos, ir visi geros valios lietuviai.

LIETUVIAI PASAULYJE

Lietuvių Fondas paskirstė aukas

Lietuvių Fondo valdyba spaudai paskelbė, kad praėjusiais metais Lietuvos kultūros reikalams iš LF pelno buvo išdalinta \$33,300.

Pašalpas gavo Lituanistikos skyrius Chicagos universitete, Lietuviškų vadovėlių leidėjai, lietuviai mokytojai savo stovykloms, Švietimo Gairės. Užsakyti leidiniai: dr. Z. Ivinskio Lietuvos istorija, dr. J. Puzino Lietuvos proistorės apžvalga, dr. J. Girniaus Lietuvių filosofijos istorija; paremti: dr. R. Šilbajorio The Perfection of Exile, dr. P. Jonko, dr. T. Remeikio, dr. Užpurvio ir kiti leidiniai.

Lietuvių Fondas per metus gavo 43 prašymus įvairiems projektams. Paremta 30.

LF pelnui skirstyti komisiją sudarė: dr. J. Valaitis, dr. K. Ambrozaitis, V. Kutkus, kun. J. Borevičius, A. Santaras ir J. Kavaliūnas.

● J. M. Katulskas, Argentinos lietuvis, Adrogue komisariate policininkas, susirėmė su banditais ir buvo sužeistas. Už narsumą ir sąžiningumą La Plata policijos įstaigos vadovybė kitiems jį pristatė kaip pavyzdinę policininką.

● 40 mokinių mokosi Worcester, Mass. lituanistinėje mokykloje prie Aušros Vartų parapijos.

● Jono Jaškausko apysaka iš Lietuvos draeties "Lemtingos dienos", jau baigiamą spausdinti. Jaškauskas gyvena Dayton, Ohio.

● Praėjusių metų pabaigoje Australijoje įvyko XX-oji sporto šventė. Ta proga išleido specialų leidinį.

VLIKO VEIKLA

Dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas pavedė Jonui F. Daugėlai Clevelande sudaryti Komisiją paruošti planą tolimesnei VLIKO veiklai. Komisiją Daugėla pakvietė Clevelando veikėjus ir ją sudarė: A. Augustinavičienė, A. J. Kasulaitis, J. Krygeris, N. Kersnauskaitė, S. Lančiauskas, J. Mikonis, Pr. Razgaitis, J. Stempuzis ir J. Virbalis. Viso 10 asmenų. Buvo stebima, kad komisija jeltų visų Vliko dalyvaujančiųjų grupių nariai.

Komisija išsirinko: pirmininku -- Jonas F. Daugėla, vicepirmininku -- Simonas Lančiauskas ir sekretore -- Nijolė Kersnauskaitė.

Rengiant Vliko veiklos planą, komisija nutarė, dėmesį kreipti į:

1. Pasaulio politinę veiklą.
2. Savos visuomenės, Lietuvos laisvinimo kovai organizavimą.
3. Paruošti jaunimą tautos vadavimo darbui.
4. Nustatyti santyki su tautos kamieniu Lietuvoje.
5. Nustatyti metodus finansams telkti.
6. Rūpintis Vliko organizaciniais reikalais. Mintys patiekto Vliko Valdybai.

ANTANAS SUKAUSKAS, kandidatas į SLA Izdo Globėjus, su savo šeimos nariais. Iš k. į d. sėdi: A. Sukauskas su žmona Brona. Stovi: sūnus Zigmantas su žmona, dukra Marija ir sūnus Rimas, SLA 200 kuopos Fin. Sekretorius. Trūksta dukros Zitos ir jos vyro Algio Saulio. A. Sukauskas, visuomenininkas, 8 metus išbuvo SLA 352 kuopos pirmininku, o dabar yra ir 200 kp. pirm. Dirba American General Motors, Detroit, Mich.

Lietuviai Kalifornijoje

● Pranas ir Margarita Braudauskai iš N. Y. valstijos buvo atvykę į Los Angeles. Svečiavosi pas p. Florence Korsak ir jos tėvelius.

● Konsulas dr. Jonas Žmuidzinas, iš Toronto, Kanados, Los Angeles Lietuvių Tarybos skyriaus kviečiamas, buvo atvykęs į Los Angeles ir Vasario 16-šios minėjime pasakė pagrindinę kalbą. Su juo kartu buvo atvykęsi ir p. Žmuidzintienė. Jie buvo sustoję pas savo sūnų Joną, kuris čia su šeima nuo seniau gyvena.

● Vysk. Renato Luisi, dirbęs misijų darbą Brazilijoje, atvyko į Los Angeles apsilankyti savo sergančią sesutę Olimpia Cibelli, kuri yra šv. Kazimiero parapijos narė. Vysk. Luisi yra sustojęs šv. Kazimiero klebonijoje.

● Sol. J. Vaznelis, iš Chicago, Ill. pakviestas dalyvauti Los Angeles šv. Kazimiero parapijos rengiamoje Lietuvių Dienoje, kuri bus birželio 21.

● Vysk. V. Brizgys, iš Chicago, Ill. buvo atvykęs į Los Angeles dalyvauti šv. Kazimiero šventėje. Ta proga pasakė aktualų pamokslą. Pamaldose taip pat dalyvavo ir Vysk. Renato Luisi, Brazilijos misijonierius.

● Sol. Antano Pavasario Lietuviškų Dainų ir Operų Artyjų Rečitalis įvyks balandžio 18, Immaculate Heart College salėje, 2021 N. Western Ave., L. A. Pradžią: 7:30 val. vak.

● Romas Žemaitaitis susiliedavo su Ramūne Valukonyte. Jų jungtuvės numatomos liepos mėn. pradžioje.

● Los Angeles skaučių tuntas vasario 22 suruošė iškilmingą skaučių susitelkimo dieną. Turėjo specialę programą ir pamaldas. Ta proga buvo suruošta meno paroda. Svečių buvo pilna parapijos salė. Šventėje dalyvavo amerikiečių, estų, latvių, vengrų, ukrainiečių ir lenkų skautai.

● Dail. Leonas Urbonas iš Australijos buvo atvykęs į Los Angeles ir viešėjo pas p. Irlikius. Iš Los Angeles dail. Bagdonas išvyko į Amerikos Rytines Valstijas. Grįždamas į Australiją planuoja Los Angeles surengti savo darbų parodą.

Dail. Urbonas yra pirmos eilės dailininkas ir plačiai išplaukęs savo darbais net į tarptautinius vandenis.

● Komp. Giedrė Gudauskienė buvo pagerbta jos įkurto operetinės muzikos kolektyvo už nuopelnus jos vadovybėje pastačius eilę lengvesnio žanro veikalų ištraukas: "Linksmoji našlė", "Zaviosios damos", "Muzikos garasai" ir t.t. Pagerbtuvės įvyko Gudauskų sodyboje, operetinei grupei minint 5 m. sukaktį. Šiuo metu komp. Giedrė Gudauskienė savo vadovaujama grupę ruošia LB Santa Monica, Cal. apylinkės koncertui, kuris įvyks balandžio 25 d.

● Solistė Florence Korsakaitė kovo mėn. dainuoja net 6 spektaklius operoje Cava e lleria Rusticana. Korsakaitė dainuoja Santuzzos rolę.

Knight Cap

August Traun, sav.

LIETUVIŲ RESTORANAI

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ

ĮVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI

810 Chestnut St., Philadelphia, Pa.
ir
Baltimore Pike & Providence Rd.
Media, Pa.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies Lietuvos maistas prieinama kalna.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

LIETUVIAI CHICAGOJE

PALAIKO TRADICIJAS. - Cicero jūrų šauliai su skautais ir ateitininkais eina į šv. Antano bažnyčią minėti Nepriklausomybės šventės. V. Zalatoriaus nuotrauka

Vasario 16 minėjimai

Pagrindinis Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas šiame metu buvo labai įspūdingas. Įspūdi sugadino rengėjų "skryningas" muzikui M. Motekaičiui, kuris turėjo akomponuoti solistei V. Kojelienei. Nors ir pirmajame posėdyje Chicagos Alto valdyba buvo numaciusi M. Motekaitį palikti, po to altininkai buvo kieno nors perspėti, kad "nusikaltęs tautinei drausmei" būtų pašalintas. Iš programos dalyvių taip pat buvo išbraukta ir V. Ruibytė, kuri sol. E. Kaniavai koncerto metu įteikė gėlių (M. Motekaitis jam akomponavo).

Rengėjams pasisėkė "pagauti" du amerikiečius senatorius -- Percy ir Smith, kurie atvyko ieškoti balsų ateinančiuose rinkimuose (Smith kandidatuoja perrinkimui ir turi stiprią opoziciją net ir savo -- respublikonų partijoje).

Klaudytojus labai "sujaudino" dr. Br. Nemicko paskaita, taip kad jie net garsiomis replikomis ir plojimai ne vietoje mėgino kalbėtoją nutraukti.

Tai pirmas kartas Chicagoje, kuomet būtų taip nemandagiai pasielgta prieš "veiksnių" atstovą. Ir aukų šiame Chicagoje žymiai mažiau negu ankstesniais metais.

CICERIEČIŲ MINĖJIMĖ

Cicero lietuviai, kurie daugelyje veiklos sričių groja pirmuoju smuiku, savo minėjime buvo pakvieta jaunosios kartos kalbėtoja -- V. Kamanta. Šis čia davė gerą "pamokslą", kaip reikia darniai ir vieningai lietuviams gyventi, norint išlikti gerais lietuviais ir savo jaunimą tokiais išlaikyti.

Jis pasisakė prieš šmeižėjus, kurie kitiems greitai sega komunisto ar okupanto talkininko titulų. Taip pat nurodė, kad perdėtas patriotizmas nustoja būti dorybe. Jis kvietė vieni kitus suprasti, pakęsti kito nuomonę ir t. t.

Įdomu, kad jo paskaita labai nepatiko parapijos kunigui -- dr. A. Juškai, kuris prieš minėjimą vykusiose pamaldose visai priešingai kalbėjo, siūlydamas neapykantą kitų įsitikinimų žmonėms. Gal ir nebuvo supuolinimas, kad šis kunigas, V. Kamanto paskaitos metu iš salės išėjo.

Minėjime programą pravedė ir meninėje dalyje pasireiškė vien tik jaunimas. Rezoliucijas perskaitė LB Cicero apyl. valdybos narys Vyt. Zalatorius.

VIENYBĖS RĖMĖJAS

Antanas Martinionis, gyvenantis Cicero lietuvių kolonijoje, užsimokėdamas dviejų metų prenumeratą, dar pridėjo \$16 auką Vienybės paremti. Jis buvo sužavėtas Z. Jankausko pasiūlymu sudaryti Vienybės leisti fondą ir tikisi, jog lietuviai gausiai parems šį sumanymą, kad galėtų ilgai gyvuoti, jo nuomone, pats įdomiausias laikraštis išelviyoje. (Paramą Vienybei A. Martinionis suteikia jau ne pirmą kartą. Red.)

Edward Deksnis, 51 m. amžiaus Chicagoje teismo nubaustas 5 metams kalėti už apgaulingumą bankų ir prekybos įstaigų, naudojant neteisėtas Credit Cards. Pagal valstybės gynėją, nuo 1966 m. apgavysčių papildęs \$150,000 sumai, kol buvo sugautas.

TAS LAISVĖS NEVERTAS, KAS NE

Dalis publikos Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime, surengtame šv. Antano parapijos salėje Ciceroje. Dalyvių buvo apie 200, kurie sudėjo virš 1,000 dol. aukų.

Cicero Aukšt. Lit. mokyklos 8-sios klasės mokinės dainuoja LB Cicero apyl. valdybos surengtame Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime. E. Sulaičio nuotraukos

CALL US FOR
Liquor CUT RATE L 871

SAVE ON
YOUR FAVORITE
BRANDS

GOLDSTEIN Liquor Store

DOMESTIC & IMPORTED WINES & LIQUORS

FOR DELIVERY PHONE
VIRGINIA 9-7669

NEAR FOREST PARKWAY
8427 JAMAICA AVE WOODHAVEN, N. Y.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštys in 1896. It is published bi-weekly by Valerie Tyllava and Jonas Valaitis at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: Aplegate 7-7257. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tyllava; senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edwardas Salaitis. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. 11201

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Išgyvenę lietuvių bei išlaikyti darbui smūgį uždarėdami aukštesniąją mokyklą Kennebunkport, Maine, tėvai pranciškonai jau raukšlėja kaktas ir dėl Aidų žurnalo, kurį leidžia nuo 1949 metų. Jį redagavo V. Bieliauskas, K. Bradūnas, J. Grinius, P. Jurkus, A. Vaičiulaitis, dabar J. Girnius — ir nė vienas jų, kažkodėl, kultūros jūros neuždegė! Stigo, rodos, nuoširdaus paieškojimo tikrojo kūrybinio žodžio. Vis bijotasi "bedievių" ir "ne savųjų".

Dėl Aidų Toronto Tėviškės Žiburiai pastebi, kad mūsų visuomenė esanti "Vienoje pusėje pajėgių intelektualų būrys, kitoje finansiniai pasiturinti lietuvių masė, kultūriniai skurdi skurstanti."

Čia yra abejonių — ir apie intelektualų pajėgumą ir apie pasiturinčiųjų masių kultūrinį skurdumą.

Mokantiems anglų kalbą jokio skurdo netenka kęsti, o jei šeši redaktoriai Aidų nepadare ždomiais, tai pajėgumui menka rekomendacija. Todėl sveikas yra T. Ž. redakcijos patarimas: "Po 25 metų reiktų peržiūrėti žurnalo pobūdį, pavidalą, priėjimą prie visuomenės." To paties reikia ir Lituanus žurnalui. Peržiūrėjus, gal iš tikrųjų ir bus rasta "pajėgių intelektualų" su Gedimino sapno trimi, o ne dūda, kuri buvo Vilniuje, bet nedūda-vo.

Filosofu keliamas dr. A. Maceina Kanados Tėviškės Žiburiuose rašo:

"Stovime prieš kažkokią nesuvokiamą paslaptį: Bažnyčia ir pasaulis neigia vienas kitą ir kartu ilgisi vienas kito."

Gaila, dr. Maceina neparyškina, kas jam yra Bažnyčia, ir kas pasaulis. Ar ir žydų sinagogos priklauso tai sąvokai, ar tik vien katalikų Bažnyčia? O pasaulis, rodos, jima ir šluokšles, kuriomis žmonija ima vis labiau rūpintis... Žmogus žmogaus gali ilgėtis, bet kaip Bažnyčia ir pasaulis ilgisi vienas kito — nepaaiškina.

Apie lietuvių kalbą prof. A. Klimas įdomiame straipsnyje sako:

"Reikia atmesti kalbininkų teoriją, būk kada tai yra buvusi bendra baltų ir slavų prokalbė".

Lietuvių ir latvių kalbos, sako, susidariusios apie prieš 900 metų (800-1000 metų po Kristaus).

Reiškia, lietuvių kalba nėra seniausia? Baltų kalbos, sako, pradėjusios dalintis apie 2500 metų prieš Kristaus gimimą.

Lietuvos gyventojų vidutinis amžius 72 metai. Lietuvoje dabar gyvena 3 mil. 100,000 žmonių. P. Adlys pateikė šias žinias ryšium su sausio mėn. baigtu gyventojų surašymu. Tai buvo antrasis gyventojų surašymas. Pirmasis buvo 1959 m.

Adlys pažymi, kad šiemetinis surašymas virto savotišku sociologiniu tyrimu. Gyventojai buvo prašomi atsakyti sudėtingus klausimus. Pav., kurių kitą šalies tautų kalbą jie moka. Didesnių Lietuvos miestų gyventojai turėjo paaiškinti ir apie transportą, kiek jie laiko sugaišta kelionei į darbą ir t.t.

Ginanakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

Tokio sprendimo laukėme

Beleškant sprendimo išelviams likti iš-tikimiams tautinės Lietuvos idealams ir nenutrūkti dvasinio ryšio su tautos kamie-nu, apščiai pasireiškė tam tikras nusipoliti-kavęs ir dvasiškai sunykęs išelvių ele-mentas. Prikurta gausybė rezoliucijų, pletkų, įtarinėjimų, palieta daug pykčio, tarpusavio nepasitikėjimo ir t. t. Ši klau-simą šalta svarstyti nėra tinkamų nuotai-kų, o išsprendimo galimybės labai ribotos. Trūkstante plataus akiračio žmonių, kurie čia galėtų apimti visus klausimo atspal-vius: asmeninius, politinius, kultūrinius, ateities perspektyvų ir t. t. Praktiškai čia pasirodė, kad kartais geriau jokių vadų ne-turėti, nei turėti menkystes. Jau turime reikalo su pusėtinai susiskaldžiusia išelvi-ja, bet dėl susiskaldymo nekaltai kaltinami bolševikai. Suskaldė tie, kur siekia išlai-kyti vieningumą drausmės priemonėmis. Neatsargiai pertempė bačkos lankus. Lan-kai trūko, bačka pairo. Sūardė tie, kurie pertempė lankus.

Išėjo taip, kad jau turime tarp išelvių lietuvių nepageldajamų mokytojų, muzikų, chorų, šokėjų ansamblių, mokslininkų, žur-nalistų, laikraščių, koncertų, parodų ir t. t. Ir visa tai terodo tik tiek, kad šio nepagei-dajamų žmonių ir reiškinų klausimo ne-būtų, jei prie nepageldajamų būtų priskir-ti tam tikri būriai neva veikėjų, pasi-reiškiančių ne tiek veikimu, kiek nerimo visuomenėje palaikymu.

Tad lyg kokia prošvalste atrodo šitoks sakiny:

-- PLB Valdyba laisvojo pasaulio lietu-viams rodo kitą kelią: "Santykiuose su gimtojo krašto lietuviais turime pasitikėti laisvųjų lietuvių sąmoningumu bei subren-dimu, jų sąžinės jautrumu ir tautinės gar-bės suvokimu".

Kad būtų sentimentaliau, prikeriami Bern. Brazdžionio posmai:

-- Šauktu lietuvių burtis prie lietuvių ir gytą širdį prie gyvos širdies...

Taip rašo St. B(arzdukas?) PLB laikraš-ty "Pasaulio lietuvis" 9/45. Kaip matome, čia nieko nėra apie drausmę, tačiau išel-viai neatpalaiduojami nuo atsakomybės prieš tautą. Mūsų visuomenėje daug kam dar reikia subręsti ligi šitokios rekomendacijos, kartais įskaitant ir pačią PLB valdybą. Nelengva laukti iš visų kampų są-moningumo sąžinės jautrumo ligi tiek, kad vieni kitų nejuodintume judošiais ir ne-driegtume ardyti vieni kitų lietuviško darbo. PLB valdybos rekomendacija tėra rėmai. Dar daug vargo bus su paveiklo parinkimu. Bet po rezoliucijų ir drausmės slogu-čių čia turime didelį lietuvišką laimėjimą. Kiekvieno veiksmas galėtų būti tikrinamas, kiek jis sąmoningas ir subrendęs, kiek jis sąžiningas ir garbingas, kas dirbamė tē-vynės labai, o kas vėjus gaudome. Kas ga-lės darbus pasverti? Kaip? Kada ir kur?

Labai svarbu, kad tokie žodžiai pasigir-do iš Lietuvos Bendruomenės. LB po dvi-

dešimties metų ieškojimų, klaidžiojimų ir t. t. pamažu įsipilietina ir įsitvirtina. Da-bar jau turime būklę, kad jei ir visoks išel-vių visuomeninis gyvenimas sustotų, o lik-tų LB, tai dar liktų pagrindai. Bet jei LB likviduotųsi, tai susidariusi spraga kažin ar iš viso būtų kuo išlyginama. Iš to seka, kad LB yra pateisinusi į jas dėtas steigē-jų viltis.

LB nuo kitų mūsų centrinių junginių ski-riasi ir tuo, kad ji vienintelė iš veiksmų tvarkosi demokratiškais principais, jos vadai periodiškai perrenkami.

Chicagos Alto sutemos

Labai keista, kad ALTą remia Naujienos, o visgi dėl šių metų Vasario 16 minėjimo dar vis nesibaigia tam dienrašty aimanavi-mai bei kritiškos pastabos. Aimanuoti ir kritikuoti čia buvo ką. Šalia amerikietišku rinkiminių reklamų keistai užsirekomen-davo vlikininkas Nemickas. Kalbų jūroje išieiti su perilga kalba ir dar neturint nieko įdomesnio pasakyti -- labai prasto politiko pažymys. Prakalba buvo priimta be tinka-mos pagarbos.

Meninėj daly užkulisinės jėgos, nežiūrint nutarimo posėdyje, išjungė Kaniavos akom-panavimu "susitepusi" pianistą. Kas liko, buvo toli gražu ligi reprezentacinio lietu-višku meno jėgų pasirodymo.

ALTas jau ne pirmi metai savo mitinginio-piknikinio pobūdžio Vasario 16 minėjimais iš tikrųjų tik kompromituoja lietuvių vardą.

Chicagoje kaskart reikšmingesni darosi vietiniai Vasario 16 proga susirinkimai, dažniausiai rengiami LB apylinkių valdybų. Kiek pasiekia žinios, šiais metais bent ke-letas tokių minėjimų buvo skaitlingi, gerai suplanuoti ir patraukliai įvykdyti.

Geriausia būtų, jei Vasario 16 šventes rengtų LB, o ne ALTas.

Argentinos Lietuvių Balsas

Argentinos Lietuvių Balsas -- tokiu var-du Argentinoje nuo 1927 metų išeina (šiuo-met kas dvi savaiti) lietuviškas laikraštis. Leidžia F. Ožinskas, redaguoja K. Norkus.

Kas domisi ne tik savo nuosavu kiemu, bet ir visų lietuvių gyvenimu, neišvengia-mai turi ieškoti ne tik tėvynėje likusių lietu-vių, bet ir po platų pasaulį pasklidusių. Argentinos lietuviai jokiū būdu nėra pras-teani už Lietuvos ar JAV lietuvių, su jais reikia kuo glaudesnių kultūrinių ryšių. Vieni kitus ryšiais besiramstydami, stip-rėjame visi. Ožinsko-Norkaus laikraštis yra visiškai patikima mūsų ryšių priemonė su Argentinos lietuviais.

Matyt, Argentinos Lietuvių Balsas į savo šešis puslapius siekia prikimšti informa-cijos ir apie Argentinos ir apie viso pasaulio lietuvių. Žinių prirankiojama daug ir labai kruopščiai. Nuo daugelio kitų šį laik-raštį visų pirma galima atskirti iš to, kad

Tęsiama 8 psl.

NEATSARGUS KALTINIMAS

Viename vad. "veiksmų" susirinkime vienas jaunas liberalas (jo pavardės neminėsiu, nes aš tame susirinkime nebuvo, o spaudoj skaičiau dr. St. Damušio gynimą, neminint jo kaltintojo pavardės) viešai pareiškė, kad dr. Ad. Damušis esąs vienas iš atsakingų poli-tikų, dėl masinių žudynių Kauno IX forte.

Aš esu perskaitęs visas iki šiol Lietuvoje išleistąs dokumentines knygas su šukiu "Faktai kaltina". Kai kurie veikėjų ypač policinių batalijonų kari-ninkai, visose knygose kartojami. Tik vienoj knygoj radau dr. Ad. Damušio vardą minint.

Apie jį ten rašoma:

"Klerikalinių organizacijų vadeiva, okupacijos metais buržuazinių naciona-listų vadinamas laikinosios vyriausybės ministras, antitarybinis klerikalinių

organizacijų veikėjas, pabėgo su hitle-rininkais, gyvena užsienyje".

Taigi, nė vienu žodžiu jam nepriki-šamas tas IX fortas su masinėmis žu-dynėmis.

Šiaip dokumentinėse knygose, jų gale pateikiamas nusikaltėlių sąrašas, bet daug tokių "nusikaltėlių" tėra politi-kai ar valdininkai tarnavę okupacijos metu, o dr. A. Damušis pačių tarybinių komunistų nekaltinamas masinėmis žu-dynėmis, o tik buržuazine politika, tad to liberalo kaltinimas yra visai nepa-grįstas.

Jei dr. A. Damušis iškeltų tam kaltintojui bylą teisme, tai jam būtų riesta... Jis pasirodo piktesnis komu-nistas už patį A. Sniečkę ar Justą Pa-leckį. Norėčiau manyti, kad tai ne piktos valios jausmų reiškinys.

J. GOBIS

VIENYBĖ, 1970 m. kovo 27 d.

Juozas Kreivėnas

KAD JAUNOJI KARTA KALBĖTŲ LIETUVIŠKAI

DISKUSINĖ PASKAITA

(Skaityta Chicagos lietuvių mokytojų susirinkime Jannimo Centre. RED.)

III.

Dažnai girdime, kad pas mus pagrindinis lietuvių išlaikytojas esanti šeima, o mokykla esanti tik šeimos pagalbininkė. Kai kuriems atžvilgiais taip ir yra. Daugumoje mūsų šeimos kalba yra lietuvių kalba. Šeimos išlaiko lietuviškas mokyklas, kas reiškia pačią didžiausią išsilavinimo rūpesčių ir piniginių našatą. Bet šeimų atsakingumas negali būti didinamas ligi tiek, kad visiems kitiems tepalikų neatsakingų pagalbininkų vita.

Šeima negali pavirsti į kokią naminę vaikų mokyklą. Šeima ir savo vaiko kontrolę tegali išlaikyti tik tada, kai vaikas yra šeimoje. Todėl geriau kalbėti ne apie vien šeimos atsakingumą, o apie visų auklėjimo veiksmų suderintą veiklą.

Auklėjimo srity atskirą ir svarbią vietą reikia skirti bažnyčiai. Didelis išsilavinimo papilvų skaičius, gausūs pastatai, religinio pobūdžio draugijos ir t. t. tarp kitko parodo, kokios didelės reikšmės šių žmonių gyvenime turėjo ir tebeturi bažnyčia. Dabar atsiranda parapijų, kuriose joks lietuviškumas nepakentimas, bet yra ir tokių, kurios visgi eina drauge su tautybės išlaikymu susirūpinusiais lietuviškas. Gal gausiausia tokių, kur mielai siūlo lietuviškus religinius patarnavimus suaugusiems, bet vaikus pagėdauja atskirai nusivesti ten, kur apsieinama be lietuvių kalbos.

Tai sudėtinga problema, bet mes turime laikyti prigimtine teise -- vaikų religiją išlaikyti tėvų kalboje. Kas bažnyčioje geidžia būti mūsų tautžudžiu, su tokiais to išsiaiškinti nereikia, nes dvasininkai pakankamai apšviesti, išvada: atsisakyti biznio su nepagėdaujamu partneriu. Branginkime mūsų proletuviškąsias bažnyčias.

IV.

Derindami mūsų jaunosios kartos interesus su gyvenamojo krašto poreikiais ir su moraliniais išpareigojimais tėvynei Lietuvai, turime siekti ir anglų ir lietuvių kalbų lygus mokėjimo.

Daugelyje šeimų pirmoji vaiko išmokstama kalba tebėra lietuvių kalba. Stebėjime priešdarželinį vaiką, tik lietuviškai iš motinos temokantį, per kiemo tvorą bendraujantį su kaimyno vaikais, tekalbančiais tik angliškai. Čia turime labai svarbų vaiko gyvenime kalbos konfliktą, labai lengvai

vaikiškai išgyvenamą. Šioj vietoj mamytės vaikelis metasi į vaikų bendruomenę. Nuo čia prasideda vaiko gyvenimas ne vien su lietuviška motina, bet ir su angliškąja aplinka. Su jokiais praktiškais metodiniais nurodymais mes dar nei tai motinai, nei vaikui nesame padėję, bet nuo čia turi prasidėti vaiko dvikalbis auklėjimas.

Kaip dvikalbiškumo problemą, iš pagrindų sprendžiančią priemonę, reikia laikyti vaikų subuvimus. Ar giminių ar šiaip pažįstamų vaikų nors savaitgaliais suvežami. Drauge dalyvauja tėvai, broliukai ir sesutės, senelės, pažįstami ir pn. Ieškant išpūdžių ir įdomumo toki subuvimai gali būti dažniau būty gamtoje ar šiaip kur įdomiau nuvažiuos. Ypatingos vaikų programos čia nereikia, svarbu juos šiuo tuo užimti. Ką įdomesnio pamatę ar suradę dažnai patys vaikai iškels temas. Suaugusiems čia teks kalbėti su vaikais, vienaip ar kitaip dalyvauti jų žaidimuose ir pn. Kadangi čia bus ieškoma vaiko gyvenimo praturtinimo, tai programoje mokyklinio elemento reikėtų išvengti.

Po tokių pobūvių vaikas į savo anglišką bendruomenę vaikų darželę, mokyklą ar šiaip draugaudamas turi nusinešti gausių išpūdžių iš savo lietuviškos aplinkos. Prieš kitus šis lietuviukas šiuo žinojimu turi jaustis pranašesnis.

Tai įvykdyti nėra lengva, nes šeimos turi apsieiti ir kitių reikalų. Už tai čia būtų galima ieškoti ir šeimas mažiau įpareigojančių išiečių, pvz. rasti mokyklų, skautų ar ateitininkų paramos. Svarbu čia vaiką neišleisti iš akių ligi tiek, kad jo lietuviškasis intelektualinis brendimas neatsiliktu nuo angliškojo. Atsilikus, vaikas bus praloštas. Tada prireiks (kaip jau dabar visuotina) tam tikros taisyms ir pozicijų atgavimo programos.

Vaikui bręstant, jo lietuviškuoju auklėjimu kaskart vis daugiau svorio turi perimti vaikų organizacijos. Vaikų organizacijas nelengva išvardinti: ateitininkai, skautai, literatūros būreliai, sportininkai, dainininkai, šokėjai, filatelistai ir t. t. Laikyčiau tikslingu, kad toki organizacijų mišinį tinkamai atstovautų ir atitinkamai veiktų visą lietuviškojo auklėjimo programą atstovai įvairiose švietimo tarybose.

Giovani Musant, 53 metų amžiaus, neseniai buvęs vyskupu, Vatikane, atšventęs sisdabrinį kunigystės jubiliejų, sugrįžo į civilinį gyvenimą. Nežiūrint griežtų Vatikano kolegų atkalbinėjimų, mažoje Romos bažnytytėlėje susitukė su 37 metų amžiaus Giovana Kaljevaro. "Noriu gyventi normalų šeimyninį gyvenimą", -- jis pareiškė.

STEBĖTOJO PASTABOS

Įdomus supuolimas: 1386 metais Krėvoje Jogaila pasirašė su lenkais sutartį, suartinti lietuvius ir lenkus į vieną valstybę, o penki šimtai m. vėliau 1886 m. Amerikos Plymouthe pradėjo eiti Vienybė, kuri, pradžioje kiek pasyrvavus, stoji griežtai lietuvius nuo lenkų atriboti.

Vasario mėnesyje yra gimę: dr. J. Šliupas, Mykolas Šleževičius, Alek. Stulginskis ir poetas M. Gustaitis. Tame mėnesyje (simbolingą Vasario 16 dieną) Vilniuje mirė dr. J. Basanavičius.

Iš Los Angeles rašoma: "Kapinėse čia išsisi vietinės parapijos pradininkas, prelatas Maciejus, kuris savo laikų nepasidavė 'likimui'. Jis buvo žmogus su vizija. Jei šandien atsikeltų, pamatytų lietuvių koloniją kuri iš mažo diego išaugo į gražiai išsišakojusią medį. Greta prelato netoliese išsisi ir prof. M. Biržiška."

Ryšiai: Lietuvos operos solistas E. Kaniava, Ameriką koncertais lankydamas, (jau antrusyk), Bostone susitiko su Kaune buvusiu aktorė L. Rakauskaitė-Tvirbutiene ir poetu Stasiu Santvaru. Chicagoje suėjo mūsų teatro veteraną Stasi, Pilką, solistą Stasi Barą, Algirdą Bražį ir daug kitų. Ar dėl to nukentėjo?

Šių metų Lietuvos valstybinis biudžetas siekia 1,-268,036,00 r. išlaidų ir 1,-219,360,000 pajamų. Latvijos pajamos siekia 822,-842,000, Estijos 547,544,000 rubliai.

Moderninės Europos istorijos, trečiame tome (serija leidžia žymus anglų Oxford universitetas) rašoma apie Rusiją: The Russian Empire, 1801-1917. Autorius prof. Hugh Seton-Watson sumini ir Lietuvą šiais atžvilgiais: Lietuva pagoniška kunigaikštystė 14-tame šimtmetyje (p. 3-4); valdovų asmeninė unija su Lenkija 1386 m. (p. 3); lietuvių ir lenkų valstybių susilieėjimas Liublino unija 1569 m. (p. 49-50); pasikartoją lenkų siekimai lietuvius prisijungti (1812 m., 1815 m., 1830 m. ir vėliau puslapiai 281, 285, 288, 372 ir 375. Lietuvos rusinimas (p. 269, 270 ir 376); žemstvy įvedimas, 1910-1911 m. (p. 632-633). Be to, pamini lietuvių krikščionių demokratų sąjungą, Vilniaus Didįjį seimą, pasvarsto lietuvius kaip atskirą tautinę ir kalbinę grupę (p. 497-498) ir nušviečia lietuvių nacionalizmą (p. 610). Dr. Basanavičius dusek minimas. Tik pavardė rašoma "Basanavičius".

Mūsų dviasiekią įvykdė sumanytą pastatyti koplyčią kankiniams Romoje. Tik neparyškina, kas tie kankiniai -- už tikėjimą ar tautybę? Jei už tautybę, tai kaip suderinamas už tautybę nukentėjimas su tikėjimu?

Po 7 metų kovos Vienybės žmonės, atrodo, įtikino Aidų žurnalo redakciją, nesivaržant viešai pareikšti pritarimą vienybiškai pažūrai:

"Palaikyti santykius su tėvyne -- tai neišsivadėti kovos už Lietuvos laisvę, o yra kaip tik šią kovą vykdyti!"

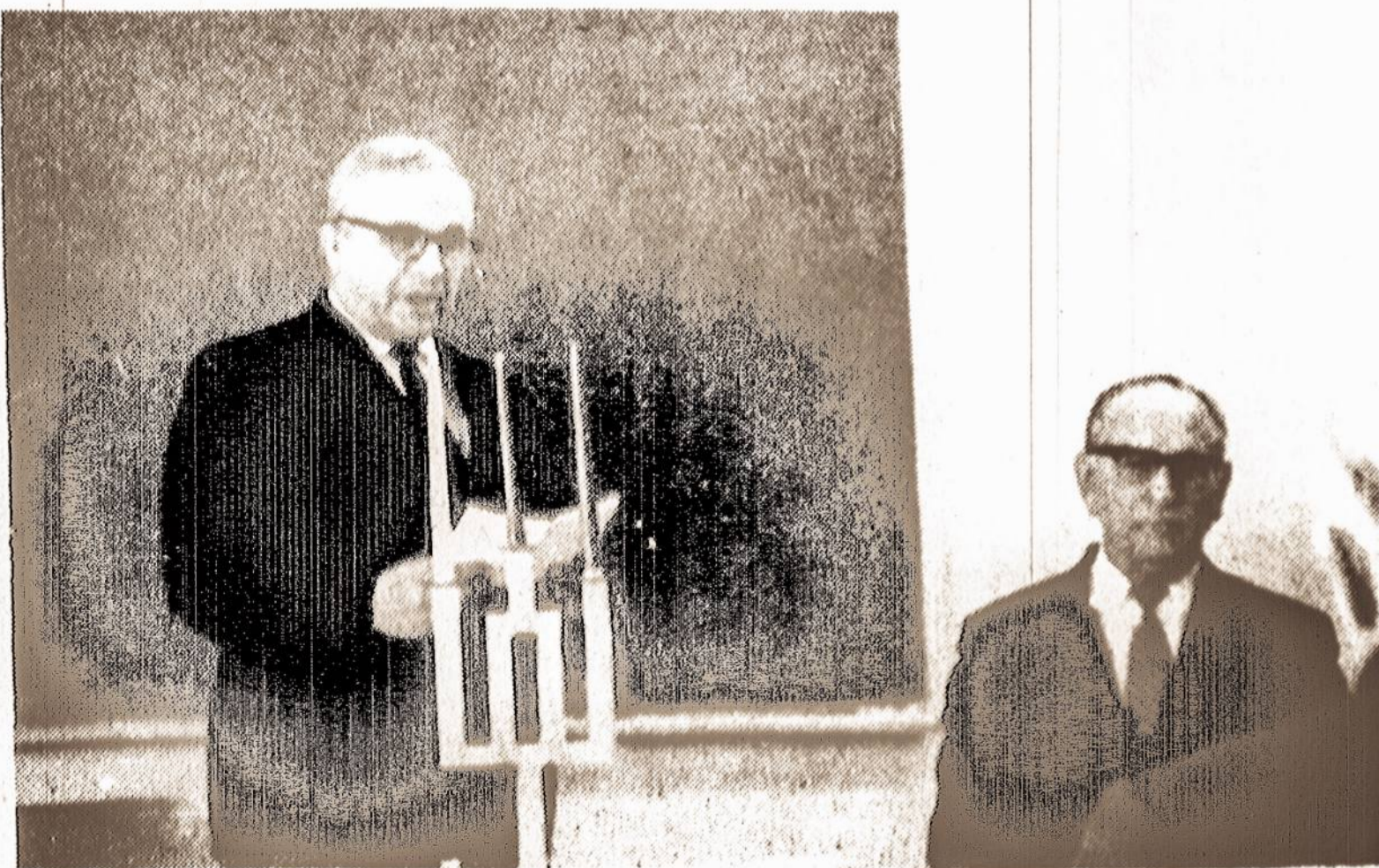
Geriau vėliau, negu niekad!

Pasaulyje ...

● Albanija geltonuoja. Vienintelė Kinijos įtakoje esanti Europos valstybė yra Albanija, kurią Vakarų valstybės vadina Kinijos vakarietiškuoju satelitu... Kinija pradeda vajú perorganizuoti Albaniją. Albanijos kariuomenėje yra 55,000 vyrų. Povandeninių laivų bazę Zazene kasdien pasiekia Kinijos laivai su patrankomis ir tankais. Korce kariniam aerodrome matomi Tarybų S-gos 1950 m. sprausminiai lėktuvai, kiniečių pagerinti. Statoma, kaip ir Kinijoje, priešlėktuvinė apsauga ir požemiuose slėptuvės. Sostinėje Tirana statoma nauja galinga radijo stotis, kiniečių programoms perdavinėti Vakarams. Kinijoje mokomi propagandistai ir technikai. Vyksta studentų pasikeitimas. Mao "evangeliją" platina 10,000 kiniečių specialistų.

● Britai apskaičiavo, kad jei įstotų į Vakarų Europos valstybių rinką, Britanijoje maistas pabrangtų 26%, o kitos prekės nuo 4 iki 5%. Nuostolių per metus turėtų nuo 240 mil. iki 2.6 bil. Nepaaiškėjo, kiek Britų politinis gyvenimas laimėtų.

● Palm Springs, Cal. American Motors gamins naujus Gremlin vardu automobilius, 6 cilindrių, 7 colius žemesnius už vokiečių Volkswagen, dviem coliais ilgesnius, su automatine transmiacija. Gallionu bus galima nuvažiuoti 23 mylias. Kaina \$1,-850, tik \$11 daugiau už Volkswagen. Šiemet automobilių pagamins 50,000. General Motors ir Ford rudenį taip pat gamins mažus automobilius.

Mokytojas Juozas Kreivėnas skaito paskaitą Chicagos liet. mokytojų sąjungos susirinkime. Šalia jo sėdi susirinkimui pirmininkavęs Pranas Turūta iš Grand Rapids, Mich. Paskaitos tema - "Kad jaunieji lietuviškai kalbėtų".

E. Šulatičio nuotrauka

Lietuva Japonijoje

Tęsinys iš 1 psl.

LIETUVA TARYBŲ SĄJUNGOS PAVILJONE

Tarybų Sąjungos paviljonas kuriame yra Lietuva, -- strėle į viršų kylas statinys, primenąs išskleistą vėlavą.

Į 300 pėdų aukščio Tarybų Sąjungos paviljoną kylanti į Japonijos mėlynąjį dangų Lietuvos inžinieriai, menininkai, dailininkai įdėjo daug trūso, pasauliui parodo lietuvių gabumus.

Japonų spauda pabrėžia, jog šio paviljono forma ir aukštis "tarytum simbolizuoja audringus Tarybų Sąjungos augimo tempus"; "Motinystės ir vaikystės" salėje -- socialistinės valstybės dėmesys motinai ir vaikui, harmoningam naujo žmogaus ugdymui bei auklėjimui.

Pirmas aukštas. Pirmą salę. Pirmas eksponatas -- didžiulis spalvingas vitražas -- apskritimas, kurį iš abiejų šonų pratęsta dvi plokštės. Prie mėlynos spalvos apskritimo, reliefiniu stiklu sukurtas raišuliuojančių bangelių įspūdis, sudaro įruoštas būrinio laivo modelis. Tai laivas, pirmą kartą iš Rusijos laimingai atplaukęs į Japoniją. Vitražo tema -- "Pirmieji ryšiai su Japonija". Jo autorius -- vilnietis dailininkas K. Morkūnas. Parodoje eksponuojamas to paties autoriaus dar vienas didžiulis ryškiai spalvų vitražas "Tarybinis jaunimas". Vitražas įdomus architektūrinu atžvilgiu -- lankytojai gali praeiti pro jame esančias angas ir apžiūrėti jį iš visų pusių.

Antras aukštas skirtas daugianacionalinei tarybinei kultūrai. Čia daugiausiai matoma Lietuvos kultūros laimėjimų. Trečiame aukšte -- Sibiro ir Tolimųjų Rytų nuolėna.

Nemaža paviljone rodoma kosmoso tyrinėjimai.

Zemutinėje paviljono dalyje -- 750 vietų koncertų salė, 450 vietų kino salė kuriose pasirodys Lietuvos šokėjai ir dainininkai.

Visos parodos centre -- Simbolių zona. Tai grupė statinių po vienu milžinišku (virš 900 pėdų ilgio ir virš 300 pėdų) permatomu stogu. Čia įrengtos tematinės parodos. Jos išdėstytos trijuose bokštuose -- Saulės, Motinos ir Jaunystės, -- simbolizuoja ančiuose praeitį, dabartį ir ateitį. Čia pat festivalių aikštė, teatras, meno muziejus.

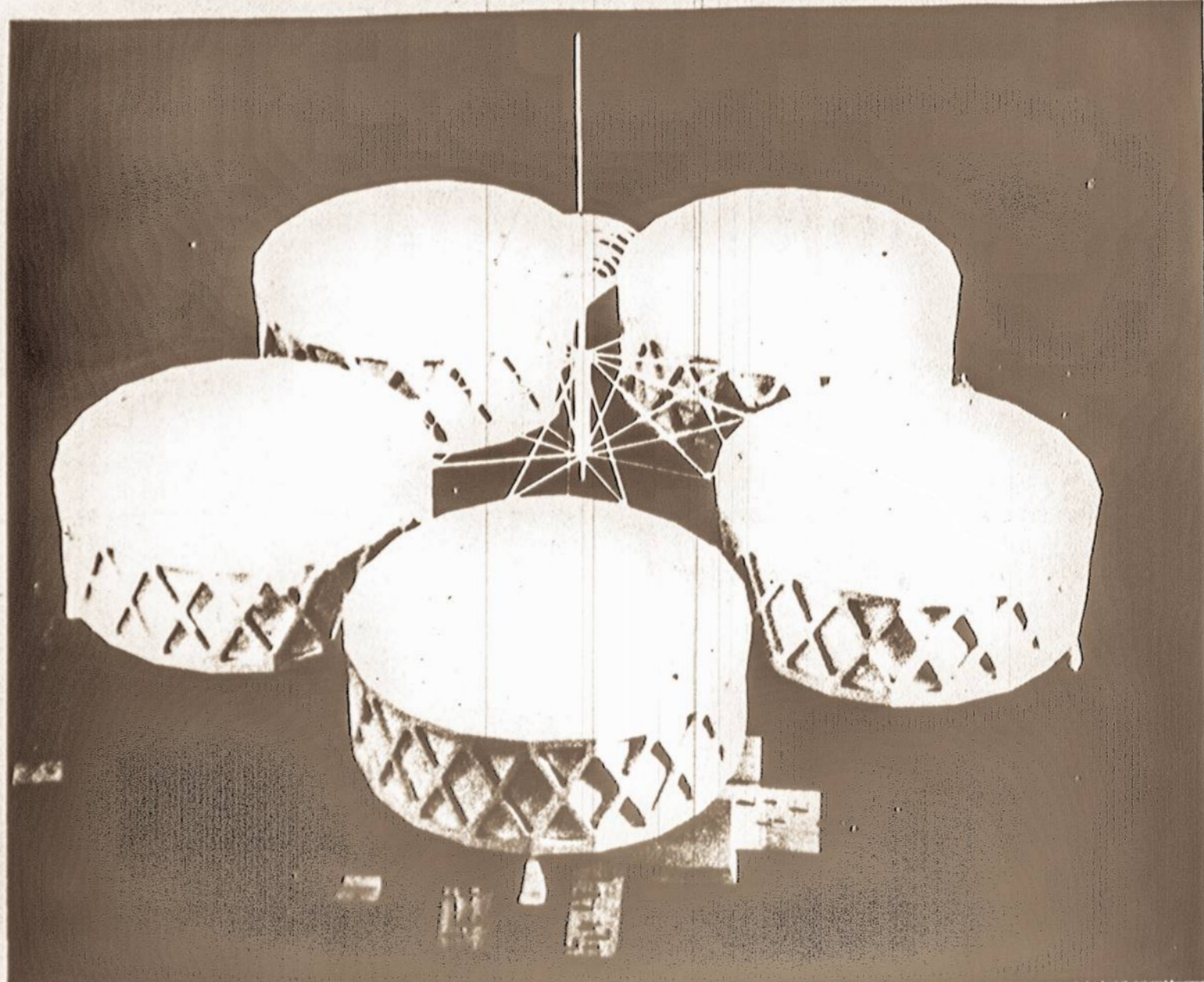
LIETUVIO KALTI ŽALVARIO VARTAI

Einame toliau. Priešais mus puošnūs iš vario kalti vartai, kuriuose dega žalios nefrito akys (vartus nukalė L. Ločeris). Jie atsiveria į "Geologinę skrynelę". Nebloga skrynelė -- 27 pėdų ilgumo ir 21 pėdos platumo. Čia pasijunti lyg pasakiškuose Sezamo brangenybių rūsiuose. Žaliuose stenduose žėri veldrodžiai, daug sykių pakartodami topazų, malachitų, agatų, lazuritų, ametistų spindesį, visom vaivorykštės spalvom šviečia G. Baginskienės vitražas iš gelsvo agato, žalsvo chrizoprano, rausvo rodonito ir kitų akmenų. "Skrynelės" centre -- brolių Mizgirių iš vario nulietos skulptūrinės kompozicijos, primenančios fantastiškus jūros koralus. Jose irgi įmontuoti įvairiaspalviai šlifuoti akmenys ir briaunoti sintetiniai deimantai. "Skrynelės" atsarginės durys uždengtos dailininkės K. Zimblytės išaustu kilimu, inkrustuotu mineralais ir metalu.

Vėl pasakoja T. Baginskas:

LIETUVIAI SŪKURĖ T. S. ŽEMĖLAPIJ

Trečiam aukšte eksponatus jungia bendras devizas "Žmogus -- kūrėjas". Kelios salės paskirtos geologijai. Ekspozicija įrengė Lietuvos dailininkai ir architektai, sėkmingai pasirodę Monrealio ir Londono parodose. Mūsų gidu sutiko

JAPONIJOS PAVILJONAS pavalzduoja praeitį, dabartį ir ateitį.

būti ekspozicijos autorius architektas T. Baginskas.

Pirmoje salėje dėmesį patraukia Tarybų Sąjungos geologinis žemėlapis, rodantis Tarybų Sąjungos turtais. Žemėlapis sukomponuotas iš bronzinių lapelių bei žvėrių ir paukščių figūrų. Blizgančio metalo ritiniuose sudėlioti gamtos turtų pavyzdžiai: rūdos, anglis, brangakmeniai. Žemėlapiu autorė -- dailininkė G. Baginskienė.

Paprastėme gidą pakomentuoti šį darbą:

-- Žemėlapis skirtas masiniam lankytojui. Todėl mokslinio tikslumo jame nerasime, nors visi 300 eksponatų yra tikri, tik aukso grynuoliaus pakeitėme panašiu metalu, o natūralius deimantus -- sintetinius. Specialistams yra paruošta informacinė medžiaga.

Salėje žaliuoja žolytė, švytėdamas raudona ir žalia šviesa, trykšta fontanas iš kalnų krištolo. Trijuose originaliuose stenduose išdėlioti A. Každailio estampai. Juose -- tarybinių geologijos pradininkų V. Obručev, A. Fersmano, S.

GINTA BAGINSKIENĖ prie savo sukurto T. Sąjungos geologinio žemėlapiu.

Ludo Rulkio nuotr.

Smirnovo ir kitų portretai, šiuolaikiniai geologinių darbų metodai, Mėnulio tektoninis žemėlapis.

-- Šie estampai įdomūs, -- pasakoja T. Baginskas, -- kad pirmą sykį grafika įgavo dvejopą reikšmę. A. Každailio estampai ne tik teikia žinių iš geologijos, bet ir puošia visą ekspoziciją kaip meno kūriniai.

LIETUVOS DAILININKŲ 11,000 DETALIŲ

-- Lietuvos dailininkams patikėtose salėse yra apie 11 tūkstančių detalių. Tad pirmiausia iškilo uždavinys, kaip geriausiai išdėlioti eksponatus, išvengti monotoniškos. Juk tokia paroda -- tai graži nuotaikinga mūgė. Stengdamiesi išvengti nuobodžių vitrinų, eksponatus montavom į vitražą, skulptūrines kompozicijas, vartus. Tokiu būdu išdėlioti eksponatai ne tik gerai matomi, bet ir puošia aplinką.

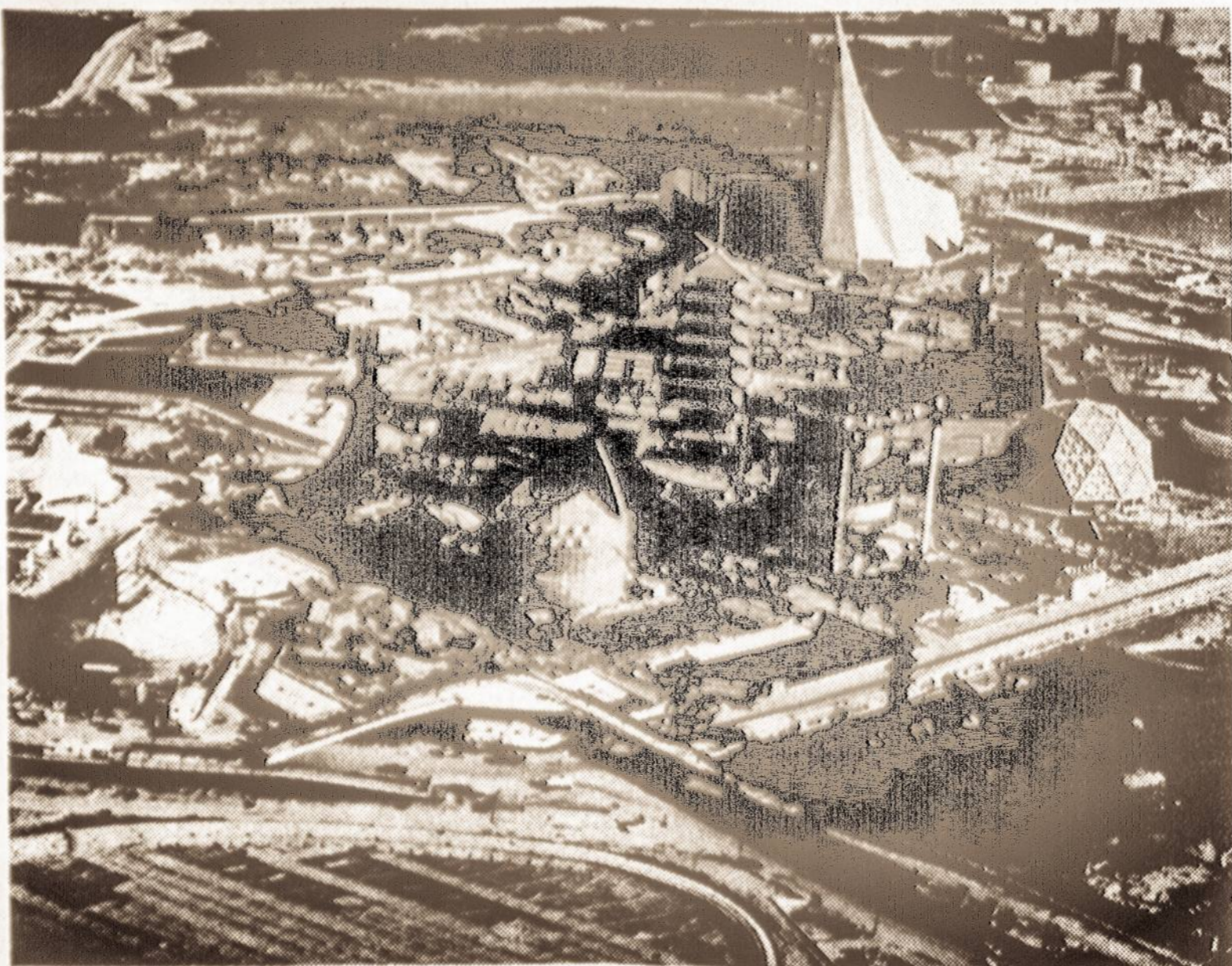
Lietuvos dailininkų ir architektų darbą priėmimo komisija įvertino labai gerai. Parodoje eksponuojami L. Strollos, V. Manomaičio, A. Laučiaus, F. Daukanto, G. Jacėnaitės bei kitų Lietuvos talkomosios dailės meistrų kūriniai.

PARODOS SIMBOLIAI

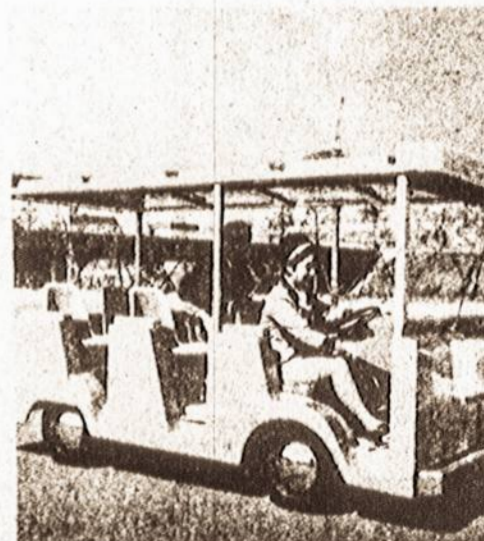
Simbolių zona bene labiausiai atitiks pagrindinį "Ekspo-70" obalsį: "Žmonijai -- pažanga ir harmonija".

Japonijos vyriausybė yra davusi suprasti, esą nereikėtų per daug akcentuoti Hirosimos ir Nagasakio tragedijos... Viename gobelene vaizduojamas atominės bombos sprogdimo momentas, kitame -- raudona sau-

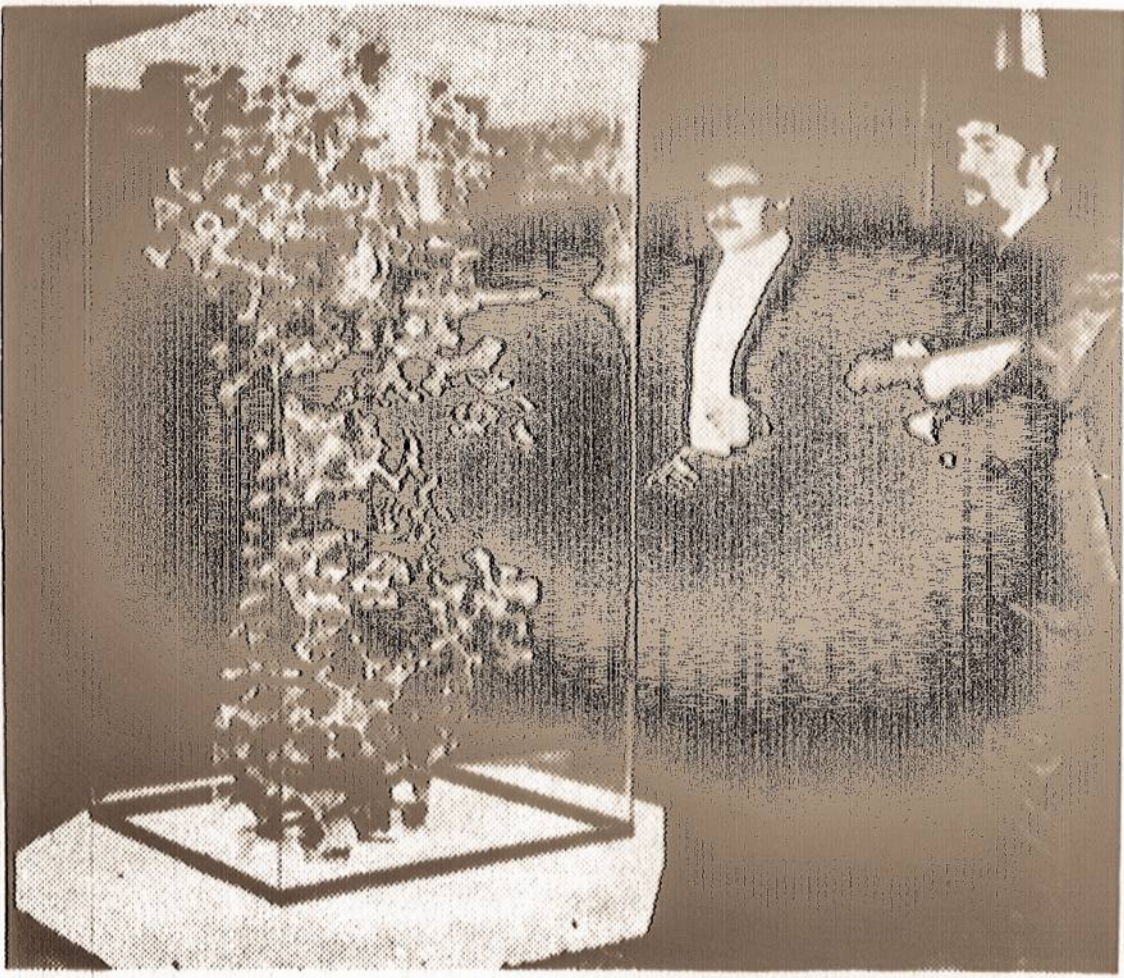
Tęsiama 7 psl.

BENDRAS EXPO 70 VAIZDAS

Specialus taksi parodos lankytojų patogumui. Valruoja japonė.

Broliai Romas ir Algis Mizgiris prie savo sukurtos skulptūrinės vėrinės Expo 70 parodai.

Liudo Ruiklo nuotr.

LIETUVA JAPONIJOJ

Atkelta iš 6 psl.

Iš, simbolizuojanti atominės energijos panaudojimą taikiems tikslams. Gobelenų kūrėjams buvo priminta, kad jie "nesistengtų... pavaižuoti liūdesio dėl dešimčių tūkstančių žmonių, žuvusių nuo atominės bombų."

"Ekspo-70" viceprezidentas Josimaru Kano pastebi, kad paroda "nebūtų numenkinta iki šventinės mūgės lygio".

Visus eksponatus apžiūrėti reikia apie dviejų savaitėlių laiko.

NAUJOVĖS

Viena įdomiausių naujovių -- slenkantieji šaligatviai. Jais sujungti visi penki įėjimai. Šaligatviai montuojami 12-18 pėdų aukštyje, bendras jų ilgis -- apie 13 mylių. Vakarinis įėjimas su Simbolių zona sujungtas pakabinamu keliu -- 22 "gondolos" per valandą pervežti 1,800 žmonių.

Tokia "Ekspo-70" -- mūsų planetos, mūsų laikmečio atspindys. Kasdien vis labiau domina jos kontūrai, o kartu -- vis naujos ir naujos problemos.

PAVILJONAI SKIRTINGI

Ekspozicijų zonoje -- įvairių kraštų architektų bei inžinierių originaliausias žodis.

Japonijos paviljonas suprojektuotas iš penkių cilindro formos pastatų. Pažiūrėjus iš viršaus, atrodo,

jog tai "Ekspo-70" emblema -- vyšnios žiedas.

Australijos paviljonas panašus į... kengūrą.

Filipiniečių -- į austrės kriauklę.

Vakarų Vokietija savo paviljoną įrengė po žeme...

Parodos lankytojams yra vietos 21,500 automobiliams abiejose parodos pusėse. Įėjimų yra 7.

Lankymo valandos nuo 9:30 ryto iki 9 v. v.

Beje, į Tokyą skrenda 23 tarptautinių linijų lėktuvai. Laivų iš 10 valstybių atplaukia į Yokohamą ir Kobe.

Iš Tokyų į Osaką "Kulkos" traukiniu, greičiausiai pasaulyje, kelionė trunka 3 val. 10 min. Lėktuvu 45 m. Iš Osaka aerodromo požeminis traukinys į parodą eina 15 min.

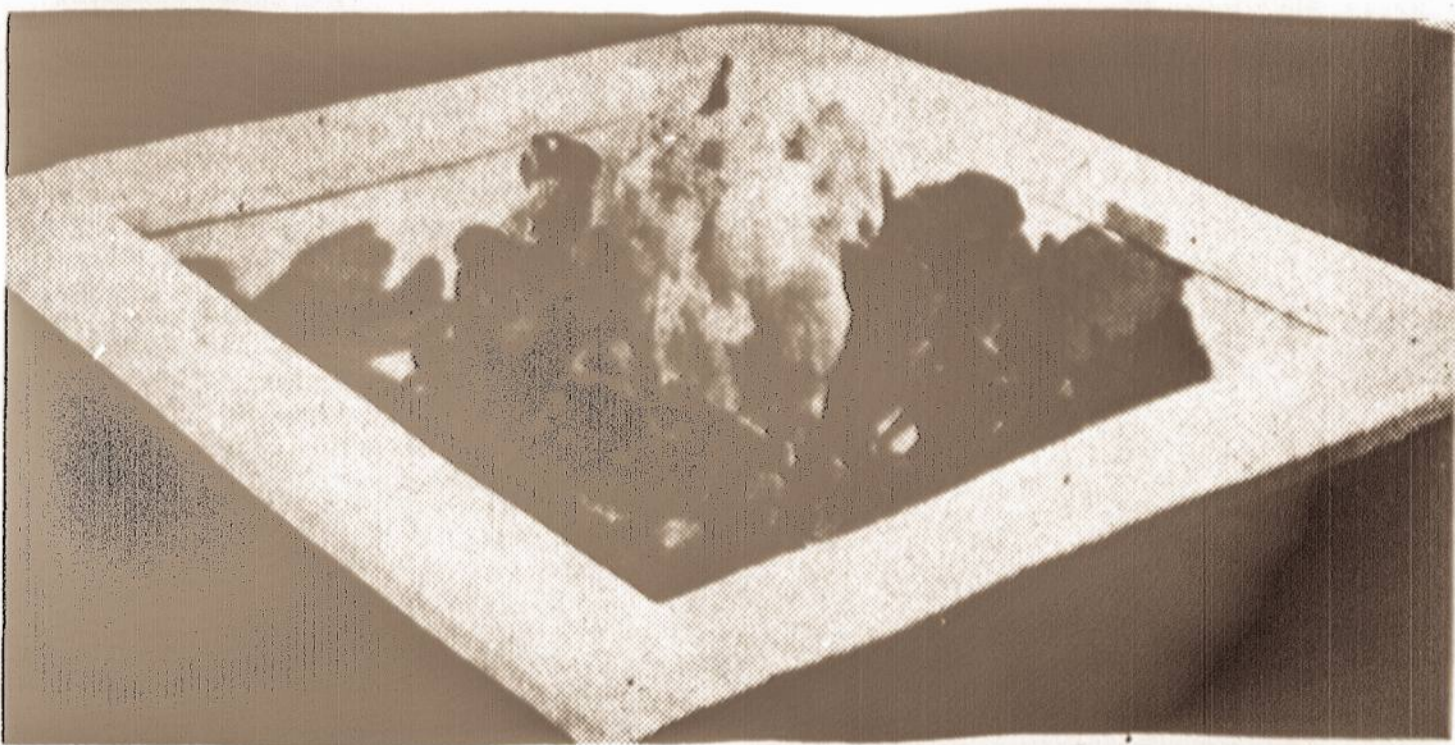
Viešbučių vakarų stiliuje yra apylinkėje 18,000 lovų, Japonų Ryokan stiliuje 13,000 lovų, privačiuose namuose apsistoja kitatiek.

Tai pirmoji pasaulinė paroda Azijoje. Ir, kaip rašo įvairių kraštų laikraščiai, pirmoji pasaulyje tokia spalvinga, "stebuklinga", šventiška.

KAS DOMINA LANKYTOJUS

Slenkantieji šaligatviai. Stiklo pilis. "Miss Universe" pretendentių paradas, 20 dramblių ir valgyklose 20,000 valgių, kurių tarpe ir lietuviškų.

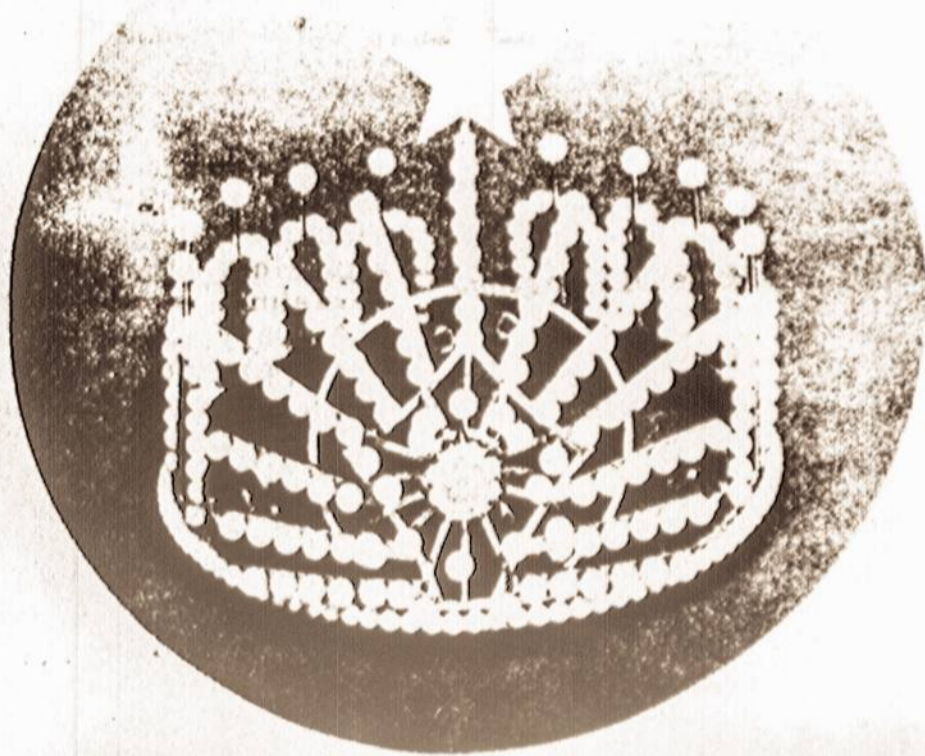
Tarp kitų įdomybių, yra ir atliekamos vedybinės ceremonijos aktualiai susituokiančioms poroms iš įvairių pasaulio kraštų.

T. Baginsko suprojektuotas fontanas Expo 70 parodai.

VIRŠUJE: Princas ir princese Hitachi apsilanko Expo 70 parodoje, kuri vyksta Osaka mieste, Japonijoje.

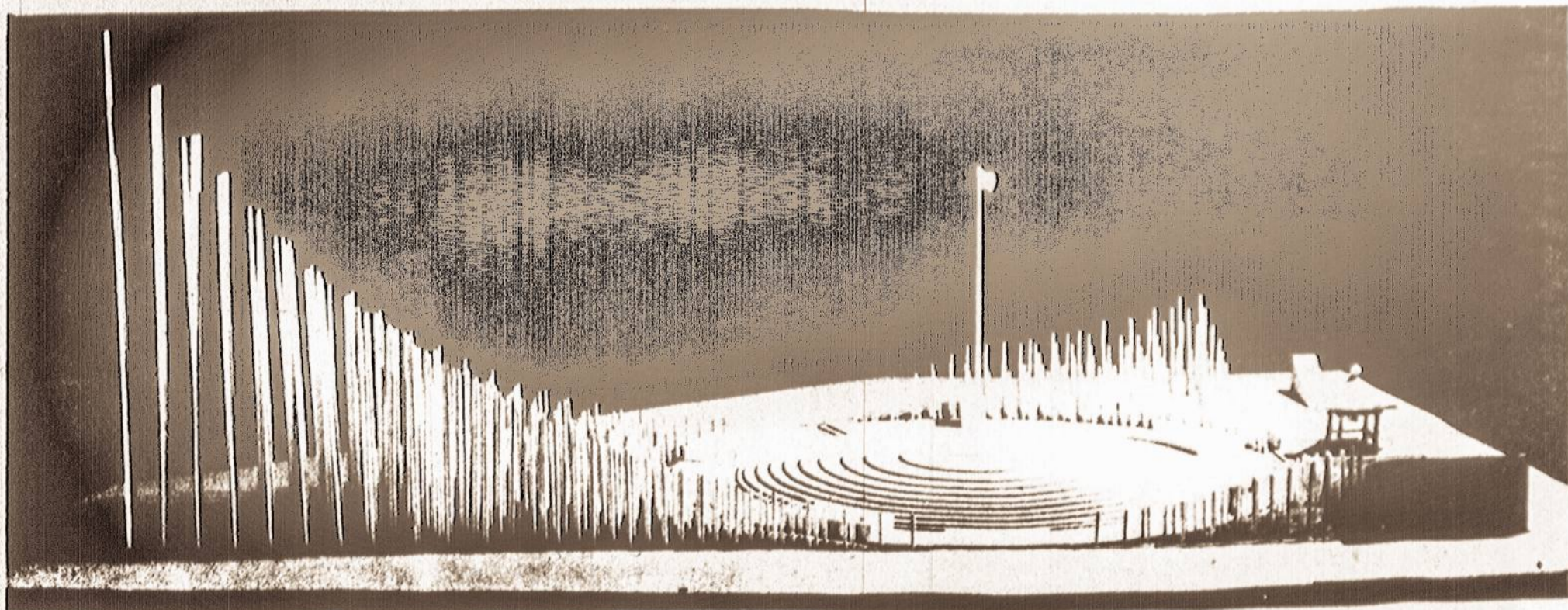

KAIREJE: Šia karūna bus apvainikuota Expo 70 karalaitė. Konkursas įvyks birželio 20 d. Jau užsiregistravo 47 valstybių gražuolės.

APAČIOJE: Artistė Miyaji Kamo moko Expo 70 gides graikščiai vaikščioti. Jos patarnaus parodos lankytojams.

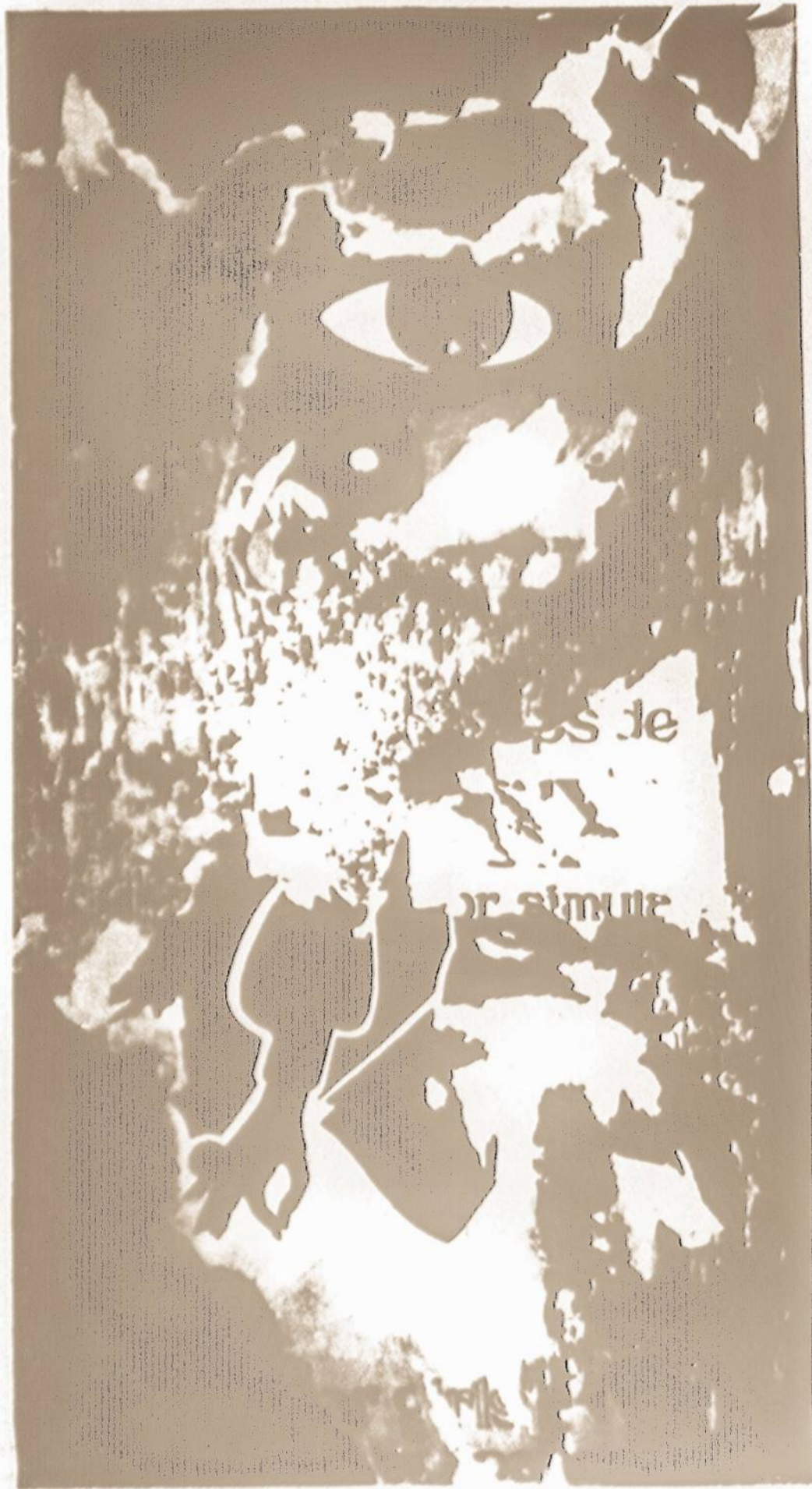

Gidžių vasarinė uniforma.

Jungtinių Tautų paviljonas Japonijos Expo 70 parodoje.

Kazimieras Zoromskas Phoenix Galerijoje

"JANE". Dail. K. Zoromskio darbas.

Skelbimų lenta yra lyg ekranas, kur rungtiasi gyvenimo aktualijos. Gal nevisos jos prasmingai aktualios, bet visos lygiai teise veržiasi į gyvenimo areną, patikrinti savo jėgas ir gebėjimų suvilloti ir... dar kartą apvilti ištroškusių sensacijų, laimės, gyvenimo prasmės.

Skelbimų šūklių ir vaizdų provokuojami, praeiviai net reaguoja: vieni jų prirašo taiklias ar vulgarias pastabas, kiti pripiešia detales, įkomponuodami jas į skelbimų vaizdus, dar kiti, gal protestuodami prieš skelbimų šūkius ar kokio nerimo varomai, nudrasko skelbimus. Tad beveik galima sakyti, kad apdraskytų skelbimų lentos, lyg gyvenimo tikrovė, parodo įvairių ir priešingų jėgų susikirtimą, populiariaiariant, žmogiškos buities dialektiką, išreiškiančią gyvenimo pilnatį.

Apdraskytų skelbimų lentos buvo tema Kazimiero Zoromskio tapybos parodos Phoenix galerijoje nuo vasario 18 iki kovo 7 d., 939 Madison Ave., Manhattan, N. Y. 16 drobių, visos aliejus, vos tilpo ankštoje galerijoje. Temos charakteris buvo toji versmė spalvinių bei linijinių struktūrų gausybės, kurią dailininkas parodė savo didelėse drobėse.

Čia prancūzų kalba leidžiamam France-Amerique savaitraštyje vasario 26 d. laidoje, Galerijų apžvalgoj, aptardamas Zoromskio parodą, Saint-Evremond klausia: "Netikras kolažas? Taip. Bet tikras talentas ir technikos naujumas, kurių negalima nepastebėti. Šioje Zoromskio atmainoje randame gilų originalumą..."

Vargu ar yra pagrindo šios parodos Zoromskio darbus priskirti kolažui? Argi tema lemia stilių bei formą? Juk būtų tik sužetinis skirtumas, ar dailininkas tapytų skelbimų lentoje apdraskytus skelbimus, ar jazminų krūmą, užvirtusį ant tvoros, ar drabužį padžlautą ant baslio.

Šioje parodoje Zoromskis vėl kitoks negu ankstyvesnėse parodose, kurių jis turėjo nemažai -- vieno asmens ir grupinių. Dažnas stilių keitimas gal yra sąvęs leškojimas ar dailininko vitalumas, įstangoj neatsilikti nuo didelės sparta kintančių dailės stilių bei gyvenimo tikrovės, ar dar kokia kita priežastis to dažno keitimosi, ar viskas kartu -- veiksnų kompleksas -- lemlias kūrybinio kelio vingius ar šuolius.

Šios parodos kiekviena drobė vis kitos nuotaikos, išreiškiamos šia spalvine struktūra, skirtingu ritmu, fragmentais žmogaus kūnų ar objektų. Ši įvairybė kalba apie dailininko polėkį apimti ir suvokti gyvenimo visumą ir ją pasakyti savitu metodu ir technika. Zoromskis neuždaro sąvęs į kokią sektantinę urvą, ideologinę tvirtovę ar į sentimentalią-samanotą bakūžę. Skelbimų lentos draskymo tema išduoda dar ir kitą šios parodos autoriaus polėkį -- neatitrūkti nuo realybės ir nenutolti į abstrakcijos gilumas. Sakyčiau, kad ryškiausias šios parodos bruožas ir yra svyravimas tarp konkrečios realybės, objekto vizualinio vaizdo ir jo koncepcijos, jo dvasinio vaizdo, kaip pasakytų kubizmo doktrinos dėstytojas. Ši svyravimą teigia ir kom-

pozicijų struktūros elementai. Zoromskio drobėse pasitaikanti buitiniai daiktai ar žmogaus figūros dalys imituojami klasikine forma ir šalia to kartu matome kelių perspektyvų erdvę. Tai jau tikras dvidešimtojo amžiaus modernios dailės pradmuo, kurio atradimas priskiriamas Picasso.

Visa paroda pademonstravo žiūrovui aukštą dailininko techniką. Kai kurie paveikslai, kaip Happy Memory Laimingas prisiminimas ir Square Dance-Kadrilis parodo tikro meistro darbą. Kadrilyje nelygaus lentos paviršiaus išgaubos, imituojamos subtiliais spalviniais tonais, sukelia tikrumo įspūdį. Prisiminime judesio inercijos silpnėjimas pasiektas taškų smulkėjimu ir jų skaida.

Sakoma, kad impresionistai išlaisvino dailę iš literatūros ir istorijos. Modernioji dailė tikrai nebereikalinga minėtų garbingų globėjų talkos. Zoromskio drobėse pasitaikančios gyvenimo įvykių nuotrupos jau nebeturi sužetinės funkcijos, dailininko tikslas nėra priminti ar papasakoti patį įvykį, o tik panaudoti jo mėgiamas ir jam reikalingas struktūras ir formas kompozicijų problemom spręsti.

Parodos drobės buvo numeruotos ir dar pakrikštytos vardais pagal ryškesnes kompozicijų detales ar imituojamus veiksmus. Neaišku, kaip tie vardai atsirado. Kodėl, pvz., drobė su skaitline 13, pavadinta Square Dance-Kadriliu? Ar dailininkui kadrilio šokis buvo jo pavetkslo tema, ar ji taip pavadinta dėl kokios nors neįžiūrimos detalės?

Paroda buvo gausiai lankoma lietuvių ir nelietuvių.

JONAS KIZNIS

"SOKIS MERGAITĖMS". Dail. K. Zoromskas.

Iš kairės ir iš dešinės

Tęsinys iš 5 psl.

Is neieško nebūtų išdavikų, o lygiai paminti et kuriame pasaulio krašte surastą lietuvį. Ir Lietuva šiame laikrašty pristatoma skaitytojui maždaug tokia, kokia ji yra.

Šis laikraštis Argentinos užsieny kainuoja metams 3 dol., oro paštu -- 7 dol. Adresas: calle Jose Leon Suarez 5684, Buenos Aires, Argentina. Pabandykite susipažinti.

NERAMI GALERIJA

Chicagoje tėvų jezuitų užuovėjoje veikia nerami Čiurlionio galerija. Ką ji turi bendra su Čiurlioniu, sunku pasakyti. Kol kas ji domėjosi tik Čiurlionio vardu. Keistu būdu

tiek su ta galerija turintiems reikiamų dailininkams, tiek nedailininkams vis darosi kažkas "neaišku" su galerijos administravimu, nuosavybės teisėmis, su politine globa ir pn. Prieš kelis metus, rodos, visoki nesusipratimai turėjo baigtis, kai menininkų klubas ir Povilas Gaučys čia iš valdžios ant amžlių amžinių buvo išguiti, o į "valdžią" grįžo galerijos steigėjai ir pradininkai.

Dabar ir vėl -- galerijos vadovai, pasak Naujlenų, tėvus jezuitus padavė į teismą. Kol kas buvo žinoma, kad tėvai jezuitai galerijos ir lietuvių dailininkų atžvilgiu nusikalsta suteikdami nemokamas patalpas. Keista byla. Nejaugi jezuitai ne tik nieko negauna, bet dar turės primokėti?

Pasak gandy, su jezuitais į kaltinamuosius traukiamas ir kardinalas Kody.

Neturint jokių tyrinėjimų davinių, o tik taip taip vaduojantis prielaidą, kad galerijos vadovai yra psichiškai nesurikę, toki

bylinėjimąsi suprasti nelengva. Nelengva suprasti ir jezuitus; kuriems galams jie galerijos kryžių taip kantriai neša? Jezuitai, kiek žinoma, globoja daugiau kaip tuziną įvairių lietuviškos kultūros įstaigų. Kad taip jiems tuzinas būtų amerikiečių teismel iš juoko besitraičiodami vėlniai net uodegas pradėtų lūžti.

* "Jūs klaidinate", -- Anglija įspėjo vieną Europos firmą; eksportavusią į Britaniją saldainius. Mat, ant saldainio popieriuko buvo nupieštas vėžys. Pagal anglų papročius ant įpakauto daikto turi būti piešiama, kas yra viduje.

KAUNO IR VILNIAUS TAPYTOJŲ POKALBIS

Kauno M. K. Čiurlionio dailės muziejuje dailininkai B. Mingėlaitė-Uogintienė ir A. Stasiulevičius susitiko su Kauno ir Vilniaus tapytojais. Po pašnekėsio apie muziejuje eksponuojamas minėtų autorių drobes, taip pat V. Poručio akvarelės dailininkai pokalbį pratęsė Dailininkų sąjungos Kauno skyriuje. Čia jie susipažino ir su R. Vaitekūno poetinėmis drobėmis.

Aptariant B. Mingėlaitės ir A. Stasiulevičiaus parodas, kalbėjo P. Stauskas, M. Ostrauskas, L. Tuleikis, V. Manomaitis, J. Čeponis, B. Motuza, V. Juškienė, N. Tumėnienė, V. Abramavičius ir kt. Jie palietė aktualius tapybos bei kritikos uždavinius, iškilančius kūrybines problemas.

DAILININKŲ PARODOS

Vilniaus Parodų rūmuose įvyko tapytojų Sofijos Veiverytės, Antano Martinaičio ir grafiko Stasio Krasausko paroda.

Dailininkų -- S. Veiverytės, S. Krasausko, o taip pat jauno tapytojo kauniečio A. Martinaičio darbų ekspozicijos jau pirmomis dienomis į Parodų rūmus sutraukė daug meno mylėtojų.

VIENYBĖ, 1970 m. kovo 27 d.

Gydytojų pastangas įveikti džiova — tuberkuliozę galima palyginti su kelione ilgu, menkai tepažįstamu keliu, kai reikia brautis pro gūdžius miškus, klampoti klaidžiomis pelkėmis, kopti į stačius kalnus. Pagaliau užkopta ant aukštos viršukalnės, ir toluoje matyti kelionės tikslas. Jis dar toli, kelias į vingiuotas, bet jau neklaidus, nes kelionės tikslas visą laiką prieš akis.

Medicinos mokslas nestovi vietoje, jis nepripažįsta dogmų.

Šiandien pasaulyje pripažinta, kad, norint įveikti džiova, visų pirma reikia itin stiprinti profilaktiką. Skiepijimas padėjo žymiai sumažinti ne tik sergamumą, bet ir apkrečiamumą tuberkulioze visose šalyse. Lietuvoje prieš 30 metų BCŽ skiepai nebuvo naudojami. Gydytojo B. Mingėlos duomenimis, tada tuberkulioze apsikrėtusių vaikų Lietuvoje buvo apie 40–50 procentų, vyresniojo amžiaus net 70–80 procentų. Tarp mokyklose dirbančių mokytojų apie 1 procentas sirgo atvira džiova. Tyrinėjant vaikų apkrėtumą, šiandien matome, kad jis sumažėjo keleriopai o jaunesniojo amžiaus vaikų — net keliolika kartų.

PROFILAKTIKOS EFEKTYVUMAS

Ar visa tai nerodo, kad abu šie profilaktikos metodai pakankamai efektyvūs? Ir svarbiausia abu jie yra griežtai specifiniai, nukreipti tik prieš tuberkuliozę, prieš jos sukėlėją — Kocho lazdele. Džiovos užkrato, beje, nebevadina Kocho lazdele, bet tuberkuliozės mikobakterija (TM), polimorfizmą pripažįsta visi ftiziatrai. Gydytojams specialistams žinoma, kad ši mikobakterija kinta, prisitaiko, atsiranda vadinamosios atipinės formos. Kadangi šis mikroorganizmas yra grybelinės prigimties, galimos ir sporų pavidalo formos. Neneigiamos ir filtruojamos, avizualinės džiovos sukėlėjo formos. Dar neišaiškintas klausimas, ar tai jų kitimo pasekmė, ar nežinomos džiovos užkrato formos. Tačiau kaip tipiškiausia šių mikrobakterijų išraiška, kaip atitinkamas etalonas, lieka lazdele, kurią radus, nustatoma ligos forma, ir, ištyrus jautrumą vaistams, parenkamas atitinkamas gydymas.

DŽIOVA DAR SERGA TIK ATSILIKĘ KRAŠTAI

Daugelyje šalių tuberkuliozė nebeužima vienas pirmųjų vietų tarp kitų mirties priežasčių: Lenkijoje iš pirmos vietos ji pasislinko į septintą (1953), Čekoslovakijoje — į aštuntą (1956), Bulgarijoje — į devintą (1959), JAV — į šešioliktą vietą (1960). Be abejo, tuberkuliozė dar labai išplitusi besivystančiose, neseniai išsivadavusiose iš kolonijinio jungo šalyse (Afrikoje, Azijoje, Lotynų Amerikoje). Todėl tie metodai, kurie padėjo žymiai sumažinti (kai kuriose šalyse ir beveik likviduoti) tuberkuliozę kaip epideminę ligą, dabar plačiai naudojami ir ekonomiškai bei kultūriškai atsilikusiose šalyse. Pasaulinė sveikatos apsaugos organizacija (PSAO) kaip tik ir rekomenduoja šiose šalyse skiepyti vaikus BCŽ vakcina, naudoti profilaktiką ir gydymą cheminiais preparatais. Vadovaujant šiai organizacijai, globalinėje kovoje su džiova aktyviai dalyvauja ir lietuviai mokslininkai bei gydytojai praktikai. Šiandien mes galime drąsiai teigti, kad nueita sunkesnioji kelio pusė. Antroji, nors ir tolima, vingiuota, bet neklaidi, ir, eidami šiuo keliu, pasieksime tikslą. Viskas priklauso nuo mūsų valios ir ryžto.

ŠIANDIEN DŽIOVA BEVEIK VISAI IŠGYDOMA

Kad smūgiai Kocho lazdelei kertami ne pro šalį, rodo ftiziatrų pasiekimai, gydant specifiniais vaistais: antibiotikais ir cheminiais preparatais. Į pagalbą pasitelksiu statistiką: anksti atskleidus susirgimą, džiova išgydoma beveik visu 100 procentų. Aptikus ligą pavėluotai, kai plaučiai jau pradėję irti, gydyti reikia žymiai ilgiau, tačiau teoriškai vis tiek galima pagydyti visus ligonius.

Kodėl kartais gydymas esti neveiksmingas? Iš dalies tai priklauso nuo pačių ligonių: blogiau sveiksta nedrausmingi, nesilaiką režimo, išgeriantys. Antra vertus, kartais išsivysto mikrobakterijų atsparumas vaistams, ir reikia ieškoti kitų vaistų ar net operuoti.

Šiuo atžvilgiu džiova nesiskiria nuo kitų ligų, kai dėl nenuoseklaus ar netikslingo gydymo bakterijos įpranta prie antibiotikų, pasidaro jiems atsparios ir liga įgyja chronišką eigą (pavyzdžiui, chroniškos pneumonijos).

PRISIŽIŪRINT GALIMA DŽIOVĄ IŠGYDYTI

Tikslinga cheminė terapija, kurios arsenalą nuolat papildo nauji preparatai; ne tik padeda pagydyti sergančiuosius, bet ir turi didelį profilaktinį vaidmenį. Jos įtakoje džiovos infekcija liko netokia masyvi, nusilpo mikroorganizmo pajėgumas sukelti ligą įvirulentiškumas). Profilaktinių ir gydomųjų veiksmių dėka išnyko tokios pavojingos plaučių tuberkuliozės formos, kaip ūmi miliarinė, liaudies vadinama greitąja džiova, kazeozinė pneumonija, iki minimumo sumažėjo susirgimų meningitu, gerklų tuberkulioze, beveik baigia išnykti kaulų ir sąnarių tuberkuliozė.

PRIEŠ EILĘ METŲ DAUG MIRDAVO —

Prieš 30 m. L. Kogano duomenimis, Lietuvoje nuo džiovos kasmet mirdavo šimtai ir net tūkstančiai vaikų, o dabar miršta tik vienas kitas. Danijoje, Olandijoje kur skiepyti nuo džiovos pradėta dar gerokai prieš karą, iš viso nepasitaiko, kad vaikai mirtų tuberkulioze. Vaikų apkrėtumą džiova šiose šalyse tesudaro kelis procentus, labai nedaug tėra šia liga sergančiųjų. Kaip priemonė, jau atlikusi savo užduotį, skiepijimas čia pradamas mažinti; skiepijami tik kai kurio amžiaus vaikai. Būtinai reikia paminėti dar vieną priemonę — cheminę profilaktiką, kai specifiniai vaistai skiriami vaikams ir suaugusiems, jei šie turi sąlytį su tuberkulioze sergančiais asmenimis. Tai neleidžia susirgti džiova, net ir turint intymų kontaktą su sergančiu. Ką davė ši profilaktikos priemonė? Prieš dešimtį metų su džiovininkais pastoviai kontaktuojantys asmenys susirgdavo keliolika kartų dažniau, negu neturintys tokio sąlyčio žmonės, o dabar šis skirtumas beveik baigia išnykti. Susirgusiųjų tuberkulioze vien per paskutinį dešimtmetį Lietuvoje sumažėjo 2,5 karto.

Lietuvos šeiminkės didžiuojasi senoviškais valgiais

Pernai Lietuvoje vyko, o gal dar ir šiemet tebevyksta, lietuviškų valgių etnografinis konkursas. Iš 32 rajonų penki tūkstančiai geriausių Lietuvos šeiminkių ir virėjų ištaisė neregėtas ir negirdėtas vaišes! Šventiniais ir kasdieninio maisto gaminiiais buvo nukloti stalai net 13,000 senovinių lietuviškų valgių ir gėrimų!

Retais, originaliais, intriguojančiais ir tipingais pavadinimais valgius ragavo, valgė "jau ir visko prisiputę, net ir paukščio pieno prisilakę", kaip korespondentai rašo, komisijų nariai, laikraštininkai ir įvairūs valgių mėgėjai ir jų žinovai.

Kai kuriuos valgius gamino profesionalai virėjai ir virėjos, bet daugiausiai — paprastos darbininkės šeiminkės. Jų tarpe buvo daug pirmą kartą miestą pamačiusių šimtamečių bobučių, gaminusių šiupinį, kokį srėbė Lietuvos baudištininkai, anksčiau negu Kristijonas Donelaitis pirmą kartą lietuviškai aprašė būrų valgius.

Svečiai valgė ragaišį, sūrį, sviestą, šaltieną, bandeles su lašinukais, medų, keptus avinus, paršiukus, virtinius, ant ajerų keptą duoną ir silkes, kad į pilvus daugiau alučio tilptų. Kiti srėbė įvairiausias sriubas.

Konkursą paskatino Lietuvos kooperacijos specialistas, Švyturio žurnalistinę fantaziją, valgių bei gėrimų žinovus — konkurse nustebino lietuvių liaudies kulinarija, šeiminkių talentai taip įdomiai valgius paruošti ir juos patiekti. Ypač stebino tą meną gerai pažįstančios senukės savo gamybos sūriais, sprangių šutiniu, kuriais jų senelės maitino savo šeimas, kai Napoleonas dar kėlėsi per Nemuną. Konkurse, prie senučių dalyvavo ir antėkės, paruošusios Napoleonus saldžius ir riebius... keptus šių dienų moderniškose keptuvėse.

Tais senoviniiais lietuviškais receptais Vieniybės redakcija nepaprastai domėjosi. Dėl to įdomesnius receptus patiekiamo savo skaitytojams. Perduodame ir kai kuriuos įdomesnius konkursui valgių ir gėrimų pristatymus, jų gamintojų, žurnalistų ir valgytojų įdomesnes pastabas.

Esame tikri gausi vienybiečių šeima šiuo receptų rinkiniu pasinaudos. Būtų įdomu išgirsti mūsų skaitytojų ir valgių gamintojų nuomonių.

Svorį, talpą, kiekį, kiek buvo įmąpoma, arčiausiai pritaikėme prie Amerikoje mūsų naudojamų temperatūros saikų ir svorio matavimų.

Šimtametė senutė rūpestingai atkūrusi keptą gaidį, ruošia kitus valgius.

PASVALIEČIŲ RECEPTAI

KRAMBAMBOLIS

Reikia turėti: 10 kvortų vyno, 4 kv. džiovintų slyvų kompoto, 2 kv. stiprios arbatos, 1 kv. spirito, 4 svarus cukraus, 1 sv. gabalnio cukraus. Visą supilti ir užkaitinti iki 200 F laipsnio temperatūros. Gabalnis cukrus naudojamas demonstruojant krambambolio virimą, bet, kad išėtų geras gėrimas, svarbiausia verdant krambambolį, visiems atsistoti

ir dainuoti "Po šimts velnių krambambolį..."

A. RAPKEVIČIENĖ iš Joniškėlio eksperimentinio ūkio

ĄSOTIS

Pagaminame tešlą, kaip pagerintam pyragui. Ją suknečiame į ąsotį ir kepame. Iškepę ąsotį sudaužome, šukes išmetame, o kėpsni papuošiame ir suvalgome.

Mikoliškio tarybinio ūkio moterys

Tęsiama II psl.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

KANADOS LIETUVIŲ TARPE

Kanados lietuviai sportininkai, palyginus su savo draugais iš JAV, yra gana aktyvūs. Toronte dar tebegyvuoja 2 pusėtinai aktyvūs lietuvių sporto klubai, kurie įstengia net ir į kitus miestus nuvažiuoti.

Aušros klubo jauniai vasario 14 rungtyniavo su Detroito Kovo jauniais išvykoje. Laimėjo aušriečiai 65:54. Laimėtojų komandoje žaidė: S. Kaknevičius, G. Rautiš, L. Plačiakis, J. Norkus ir M. Faryniarz. Vyties klubo jauniejai vasario mėn. pabaigoje viesėjo Hamiltone, kur bandė įeiti su vietos Kovo krepšininiais. Pergalę pelnė Kovas 91:79.

Aušros vyrų krepšinio komanda kovojo prieš Toronto estus, kuriems turėjo nusileisti 47:94. Aušros ko-

mandą sudarė: P. Genys, A. Žalauškas, J. Rušas, R. Tamulionis, A. Starkutis, O. Kušneraitis ir A. Akelaitis.

Toronto įvykusiame atvirose stalo teniso pirmenybėse Violeta ir Flota Nešukaitės laimėjo 3 pirmąsias vietas. Vyresnioji nusinešė meisterysę moterų grupėje, o jaunesnioji -- mergaičių. Tuomet juodvi kartu iškovojo pirmąją vietą ir moterų dvejete.

Kanados lietuvių stalo teniso pirmenybės, įvykusios vasario 14 d. Toronte, laimėjo Emilijus Vaičekauskas, kuris baigmėje įveikė žymiųjų merginų -- Violetos ir Floros tėvą -- Joną Nešukaitį. B klasėje laimėjo A. Kuolas, o C kl. -- L. Klevinas. Jaunių nugalėtoju išėjo P. Klevinas.

SPORTAS LIETUVOJE

Kaune Zalgirio krepšinininkai, kurie šiomet sėkmingai žaidžia, vėl nugriebė gana svarbias rungtynes. Jie Tbilisyje įveikė Tartu Kalevo penektuką 85:84. Prieš šią komandą kauniečiai pirmame rate buvo pralaimėję, tačiau dabar po labai įtemptos kovos išplėšė sunkią pergalę, kas lietuviams atveria vartus bent į bronzos medalių laimėjimą. Rungtynėse prieš estus daugiausia taškų pelnė Tar. S-gos rinktinės kapitonas M. Paulauskas (39). Iš 17 rungtynių dabar lietuviai turi 14 pergalijų.

● Aldona Skarullenė laimėjo II vietą moterų klasėje Tar. Sąjungos pirmenybėse. Ji pirmenybėse įveikė ir pasaulio meistere rusę Z. Rudnovą. Vilniaus tenisininkė D. Semaškaitė užėmė V vietą, įveikdama dabar Maskvoje gyvenančią Laimą Ameliną-Balaitę. Asta

Giedraitytė pelnė II vietą mišriame dvejete ir III vietą moterų dvejete. A. Giedraitė ir D. Semaškaitė pakviesotos į Tar. Sąjungos rinktinę, kuri žais Europos pirmenybėse balandžio mėn. Maskvoje.

● Tar. Sąjungos vyrų krepšinio rinktinė Kaune rungtyniavo su Lietuvos rinktine. Laimėjo rinktinė, kurios kapitonu yra lietuvis M. Paulauskas (jis žaidė pas sovietus) 88:72.

● Steponas Butautas, kuris Kubos krepšinio rinktinėje yra ruošęs Meksikos olimpiadai, vėl išvyko į Kubą treneruoti šios šalies krepšinininkus artėjančioms pasaulio pirmenybėms. Stepas Butautas su Tar. Sąjungos moterų krepšinio rinktine (jis buvo treneriu) yra du kartus viesėjęs ir JAV.

Genovaitė Sidagytė, Europos moterų akademinio irklavimo čempionė, laimėjusi moterų vienvietėje valtyje aukso medalį Klagenfurt kurorte, Austrijoje.

H. Landsbergio nuotrauka

TARKAINIAI

Poetas Mickevičius sakydavo: Lietuvos istorija romantiška, Lenkijos skandalinga. Žurnalas Akiračiai panašiai apibūdina senųjų Amerikos lietuvių ir naujųjų suvažiavimus. ALTo, pavyzdžiui, buvęs korektingas, o "bendruomeniški" -- gana grinoriški.

Automobilių nelaimėse žuvo Škėma, Mackus, Vanagaitienė, Mrozinskis ir kiti lietuvių stulpai. Nejau lietuvių Amerikoje gresia ne vien jaunimo bet ir automobiliai?

Katalikų Aidų ir liberalų Metmenų žurnalai vis labiau domisi ne savo užsienio lietuvių kūryba, bet tolimes Lietuvos. Tur būt, kuo arčiau bažnyčios, tuo toliau nuo Dievo?

Kai kuriuos mūsų laikraščius vienas prenumuoja, penki-šeši "pasiskolinę" skaito. Kur du stos, visados -- greičiau spaudą į kapus palaidos.

Amerikos lietuvis, kuris miršta, testamentu nepalikęs dolerio -- kito savo spaudai, "iš tikrųjų" bus "nezvanyta dušia", nes jo elgesiui nėra net lietuviškos komedijos pavadinimas -- Nesipriešink!

SUPA GARBA.

JVAIRENYBĖS

Portugalijos futbolo teisėjas Žoze Ažendola gaudavo daugybę anonimių laiškų, kuriuose buvo grasinama žiauriai susidoroti, jeigu jis nesiliaus teisėjauti. Ažendola dieną naktį sukdamo galvą negalėdamas išsiaiškinti, kas galėtų būti jų autorius. Pagaliau jis kreipėsi į policiją. Netrukus pavyko nustatyti, kad laiškus. Ažendolos žmonos prašoma, rašė jos draugė. Tokiu būdu teisėjo žmona, be galo mylėdama savo vyrą, norėjo atgrasyti jį nuo futbolo.

James Finley, 33 m. Clevelando juodukas apskundė ligoninę, reikalaujamas atlyginimo. Kaltina, kad ligoninės gydytojai jį gydė vaistu Doriden, nuo kurio esą visoje odoje buvo sunaikintas pigmentas ir juodukas visiškai išbal. Nuslinko garbiniuoti juodi plaukai, ataugo visai baltutėliai, kaip ir blakstienos ir antakiai.

Kas norite skirtis šeimoje, žinokite, kad trumpiausios skyrybų byla trunka Libijoje. Čia užtenka vienam iš sutuoktinių prie liudininkų tris kartus pasakyti: "Škriuosi".

O kam priklauso vedybų laimės rekordas? Veogrui Janošui Rovenui ir jo žmonai Sarai, kurie, drauge išgyvenę 147 metus, abu mirė 1825 metais. Janošas tada buvo 172 metų, Sara -- 164, jų sūnus -- 116.

Kai plėšikai sumanė parduoti vergijon savo belaisvi, graikų filosofą Diogeną, šis sušuko: -- Kas norėtų nusipirkti sau mokytoją?

-- Kad nepamirčiau anekdoto.

SERV-WELL ROOFING CO.
INC

DENGIA STOGUS IR METALU APGAUBIA KAMPUS IR KRAŠTUS

STOGE ĮRENGIA LANGUS

ATLIEKA SKARDOS, DERVOS, SLEITO, TILE, SHINGLE ROOFING. GAMINA ASBESTO ASFALTO SIENAS

VI 6-9519 ir VI 8-3800

77-20 101st AVE., OZONĖ PARK
Frank Brukas kalba lietuviškai

JUOZO BANDŽIUKO BARAS IR RESORANAS

Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais -- alumi, vynu ir dar stipresniais. Gauai ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. -- Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

KABARETAS - ŠOKIAI
110 - 12 Jamaica Ave.
Richmond Hill, N. Y.
Telefonas 846-9286

Senoviški valgiai

Tęsinys iš 9 psl.

KLAIPĖDOS RAJONAS

Margas Klaipėdos kraštas etnografiniu požiūriu. Nuo seno čia gyvena žemaičiai, pastaraisiais dešimtmečiais čia atsikėlė nemaža aukštaičių, dzūkų, suvalkiečių. Todėl įvairiausio skonio ir išvaizdos buvo valgiai, suvežti į rajono konkursą.

13 moterų tarybų dalyvavo konkurse, atvežė į jį apie 240 įvairių patiekalų bei gerimų. Spausdiname kelis Klaipėdos krašto šeiminkinių receptus.

PUSMARŠKONĖ KOŠĖ

Nuskutu bulves, išverdu, sugrūdu, įpilu vandens, ruginių miltų (2 dalys bulvių -- 1 miltų) ir virdama pla-

ku. Verdu, kol pranyksta miltų kvapas. Pateikdama į stalą, užpilu taukais.

V. SAPIEGIENĖ
Iš Tauralaukio

KEPTI BALANDŽIAI

Išimu balandžio vidurius, pridėtu maltos mėsos ir kepu. Į stalą kepti balandžiai gali būti patiekiami ir karšti, ir šalti.

L. JAZBUTIENĖ
Iš Judrėnų

KIAUŠINIENĖ SU GRYBAIS

Išverdu rudmėsių, pakepu su svogūnais ir užpilu žaliomis kiaušiniomis, dar pakepu.

O. MALAKAUSKIENĖ

MIDUS

Imu medaus ir vandens (trečdali medaus kiekio). Išmaišau, įdedu mielių ir užraugiu 12 -- 13 dienų. Poto midų būtina maždaug 10 metų užkasti į žemę, čia jis įgaus reikiamą stiprumą ir skonį. Tokį midų gerdavo mūsų bočiai.

K. ADOMAITIENĖ
Iš Kuodžių

KROVAINIS

Ruginius miltus sumaišau su kiaušėmis krauju ir minkau. Po to 2 - 3 valandas rauginu ir kepu kepalukus (kaip duoną).

ŠILDYTAS ALUS

Naminį miežių alų, laikytą rūsyje apie penkis mėnesius, užkaitinu iki virimo, įdedu cukraus ir grietinės (10 kvortų alaus -- 1/2 kv. grietinės), įmetu džiovintos duonos riekių. Toks alus geriamas šildytas, jis švelnaus skonio.

A. GAUDIŠIENĖ

PAŠTETAS

Išvirtas įvairios mėsos atliekas sumalu su išmirkyta silke. Po to visą mišinį reikia apkepti. Kepimui dedu sluoksnį pašteto mišinio ir sluoksnį griežinėliais suplaustų virtų bulvių. Apkepęs užpilu grietine ir apibarstau džiovėšėliais.

M. GARBINEČIENĖ
Iš Priekulės

Mirė

ANTANINA AMBROSIENĖ

Athol, Mass. Poilsio namuose kovo 12 mirė Antanina Ambrosienė, sulaukusi 81 m. amžiaus. Liko 2 sūnūs: Adolfas ir Pranas su marčiom, 6 anūakai ir 3 proanūakai.

Palaidota kovo 16 Athol, Mass. kapinėse, po pamaldų Šv. Pranciškaus parapijos bažnyčioje.

Tai Valerijos Kazlauskienės, Povilo Melvido, gyvenančių Flushing, N. Y. ir Kazilūnės Povilonienės, gyvenančios Wantah, L. I., N. Y. teta.

Tarp kitų giminių liko Simonas Cerebiejus su šeima, Maspeth, N. Y. Liko daug tolimesnių giminių Bostone.

Iš New York į laidotuves buvo nuvykusi Valerija Kazlauskienė ir Nellie Albrecht, taip pat velionės pusbrolis Kastantas Tamas-Tamošūnas iš Hartford, Conn.

Gimusi Lamakėnų kaime, Vabalninko valsčiuje, į Jungtines Valstybes atvyko jaunatvėje. Visą amžių gyveno Athol, Mass. kalnų miestelyje, Amerikos medinėms kėdėms gaminti sostinėje.

Liūdi likę artimieji, o ypač Valerija Kazlauskienė, kuri mums šią liūdną žinią pranešė.

PETRAS JOČYS VLIKO NARYS

Petras Jočys, teisininkas, Vliko narys, buvęs Lietuvoje Darbo federacijos seimo nariu mirė sausio 30, Hudson, N. Y. Gimęs 1984 m. rugsėjo 14 Jusiškių km., Šašulių valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Į JAV atvyko 1949 m. Palaidotas Hudson, N. Y. šalia žmonos.

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY · MUTUAL FUNDS · INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, apdraudus,

federaliniu ir valstybiu (Income Tax) užpildymu, pirmumui piniginiu perlaidu (Money Order) ir įvairiausiais kitais reikalais. — kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v.r. iki 9 v vakaro

HORN DENTAL LABORATORIES

APTARNAUJA NEW YORKĄ

77-20 101st AVENUE

OZONE PARK, N. Y. 11417

Tel. VI 5-7730

Kalba lietuviškai

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

Charles J. Roman Funeral Home

Wm. H. Beard, Supvr.

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

CARPENTER
CABINET MAKER
CUSTOM BUILT
CABINETS

- BOOKCASES
- ANTIQUÉ REPAIRING
- FORMICA WORK SPECIALISTS

AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIrginia 7-5760

WHITE HORSE
Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietos.

86-16 Jamaica Ave.
WOODHAVEN, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

FRANAS BRUČAS
Savininkas

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudus ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE
John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS
Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

VIENYBĖ

■ Jonas Mekas tapo New York Film Museum direktorium. Patalpos yra 425 Lafayette St., New Yorke, prie 8 St. Jono Meko eilėraščius neužilgo išleis Vaga Vilniuje. Mekas ruošiasi vykti Lietuvos filmuoti.

■ Magdalena Galdikienė ruošiasi išleisti savo vyro, dail. Adomo Galdiko monografiją. Monografijos leidimo reikalus tvarkys kun. Leonárdas Andriekus, OFM, dailininkai Viktoras Vizgirda, Aleksandra Kašubienė ir Telesforas Valius. Monografija bus anglų kalba. Bus pateikta spalvotų iliustracijų.

■ Ray Kazlas L. B. New Yorko apygardos valdybos vicepirmininkas politiniam ir informacijos reikalui, pasitraukė iš pareigų. Į valdybą įeina kandidatė Marija Bulvičienė.

■ Kun. Pr. Geisčiūnas, Balfo reikalų vedėjas, Am. Liet. mokytojų s-gos kviečiamas, balandžio 12 d. vyksta į Chicagą ir dalyvaus ruošiamame simpoziume lietuviams. Skaitys paskaitą "Bažnyčia lietuvių išlaikyme".

■ Dail. Vytautas Ignas, grafikas, padovanojo naują savo kūrinį "Gyvenimo medis" lietuvių moterų madų parodai, kuri įvyks balandžio 19 d. New Yorke.

■ Dr. Romas Krutauskas iš Vilniaus, atsikviestas Vienybės kaimynės Adelės Rainienės, Amerikoje viešės pusmetį.

■ Aktorius Juozas Boley išvyko į Miami, Floridą, vaidinti "Hadrian VII" veikale.

■ Prof. Algimantas Marcinkevičius iš Vilniaus į New Yorką atvyksta balandžio mėn. ir čia viešės 3 mėnesius. Jis yra Vilniaus Valstybinio universiteto medicinos fakulteto bendrosios chirurgijos katedros vedėjas, mokslo veikėjas.

Solistė Ona Zubavičienė (mezo-sopranas), kurios koncertas įvyksta sekmadienį, balandžio 19 d. 5: 30 val. po pietų, Judson Hall, 165 West 57th St., New Yorke. Jai akompanuos Fritz Kramer. Programoje: Marcello, Haydn, Mozarto, Schumanno, Wolf, Strauss, Faure Debussy ir Massenet. Antroje programos dalyje solistė atliks lietuvių kompozitorių kūrinius: Šimkaus, Jakubėno, Kačanausko, Belazaro, Klovos, Budriūno ir Gruodžio.

LIETUVIŲ DELEGACIJA lankosi pas Eugene H. Nickerson jo raštinėje Mineola, L.I. Iš k. į d.: Eugene H. Nickerson, Danutė Alilionienė, Lietuvos Gen. Konsulas New Yorke Antetas Simutis ir Kęstutis Miklas, Batūno pirmininkas.

Mūsų spaudos reikalais

V. TYSLIAVIENĖ

Praeitų metų gruodžio mėn. SLA leidžiamą Tėvynę ištiko tos pačios nelaimės, kurias Vienybė išgyveno prieš 14 metų ir buvo priversta pereiti į ofsetą. Su naująja spaudos technika, darbo buvo dvigubai daugiau, o išlaidos padidėjo trigubai.

Kaip jau buvo rašyta anksčiau, Domas Penikas, kuris Tėvynėje dirbo kaip linotipininkas, nuo širdies priepuolio staiga mirė SLA patalpose, New Yorke. Tik pusantros skilties tebuvo likę surinkti tai Tėvynės laidai užbaigti, kai jo pavargusi širdis nustojo plakusi. Jis vienas buvo belikęs dirbti toje įstaigoje, - visi kiti SLA tarnautojai ir redaktorius jau seniai buvo išvykę į namus. O kas žino, jeigu laiku būtų buvęs nugabentas į ligoninę, Domas Penikas dar ir šiaudien gal būtų gyvas. Kaip pasakoja veilonio našlė, jis niekad nesiskundęs širdies skausmais, buvo sveikas ir pajėgus.

Tėvynė atsidūrė bėdoje. Vykstant SLA nominacijoms buvo svarbu, kad laikraštis pasiektų narius. Redaktorius pagalbos kreipėsi į pranciškonų leidžiamą Darbininką. Šventieji ir krikščioniški Darbininko leidėjai atsisakė nelaimėje savo tautiečiams padėti. Bet Tėvynės gruodžio 12 d. laidą, kurios Domas Penikas nespėjo užbaigti, padėjo išleisti pažangieji laisviečiai: Laisvės administratorė Lillija Kavaliauskaitė, red. Antanas Bimba ir jau gilios senatvės sulaukęs linotipininkas (80 metų amžiaus) D. M. Solomskas.

Kai Tėvynės redaktorius pagalbos kreipėsi į pažangiuosius laisviečius, A. Bimba pareiškė:

"Tokios nelaimės valandoje mes turime vienį kitiems padėti".

Šiuo atveju, laisviečiai pradė savo žmoniškumą, nežiūrint politinių nuomonių skirtumo.

Sekančios 7 Tėvynės laidos buvo paruoštos Vienybėje. To laikotarpio metu (nuo 1969 m. gruodžio iki 1970 m. kovo mėn.) buvo tariamasi, kaip subendrinti ofsetui paruoštą spaustuvę.

Vienybė, kuri nuo 1956 metų perėjo į šią naują spaudos techniką, pergyveno daug sunkumų ir pakėlė labai daug išlaidų. Prieš 14 metų visame New Yorke nebuvo nė vienos

padorios spaustuvės, kurioje laikraštį būtų buvę galima spausdinti ofsetu. Spaudai paruoštus puslapius turėjome vežti į Long Island, vėliau į New Jersey, apie 50 mylių tolumo nuo Vienybės patalpų. Tik vėliausiai metais įsikūrė ofseto spaustuvės laikraščiams spausdinti New Yorke ir apylinkėse.

Tuo metu, kai Vienybė spaudai ruošė Tėvynės laidas, nepatyrę to laikraščio leidėjai įsigijo vadinaimą Varityper ir Headliner ir pasamdė dar vieną tarnautoją tas mašinas operuoti. Kaip Vienybė, taip ir Tėvynė greitai įsitikins, kad tomis dviem mašinomis laikraščio nelmanoma išleisti. Nuo 1956 m., kai Vienybė buvo priversta pereiti į ofsetą, turėjome įsigyti visą eilę kitų mašinų, kurios kainavo virš 20,000 dol. Nežiūrint kainos, pats didžiausias blogumas su tomis mašinomis yra tas, kad jos nuolat genda, nepaprastai jautrios temperatūrai ir reikalingos ypatingos priežiūros.

Tėvynė, kuri kasmet SLA duoda tik nuostolius, dabar atneš didesnius deficitus.

Tų deficitų, aišku, Tėvynės skelbiamose atskaitose, nepastebėsime, nes kai kurios išlaidos prijungiamos prie bendrų įstaigos išlaikymo sąskaitų, kaip pav. Social Security, darbininkų apdrauda, telefonas, pašto išlaidos ir t. t.

Dar kartą praradome progą įkurti New Yorke stiprią ir pastovią spaustuvę naująja ofseto technika, tuo būdu sumažindami laikraščių leidimo išlaidas, kurios kasdien didėja.

Sekančiame SLA seime, kaip skelbia Tėvynė, bus paminėta Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 m. sukaktis. Tai labai kilnus ir garbingas užsimojimas. Tą sukaktį, be abejo, paminės visos Lietuvos kolonijos. Kodėl SLA delegatai suvažlavę į seimą savo organizacijos reikalais, turėtų rūpintis kitokiais minėjimais?

Per paskutinįjį dešimtmetį SLA prarado pusę savo narių, o jų mirtingumas kasdien didėja. Štai problemos, kurias SLA delegatai turėtų spręsti sekančiame Seime.

VIENYBĖ, 1970 m. kovo 27 d.